

Člankovina lista:
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 2-50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije:
 Celo leto . . . K 15.—
Pecamezne številke
 " 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrete: pri
 večkratnih oznanilih velja
 ::: popust. :::
 „Straža“ izhaja v po-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Slovenska ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popold.

Rusi nimajo več premoči v Galiciji.

Naš vrhovni poveljnik upa na zmago. — Avstrijska in nemška armada v skupni bojni črti. — Naši začeli napadati. — Ruši vrženi čez Karpate. — Rusi pošiljajo svoje čete proti Nemcem. — V Srbiji napredujemo. — Pred Parizom se še bitka ni odločila.

Angleži snubijo.

Državniki trosporazuma, namreč Anglije, Rusije in Francije, neprenehoma snubijo Italijo in Bolgarijo. Veliki politiki teh držav sedaj, ko divja na vseh koncih in krajih vojska, kar obsipavajo Italijo in Bolgarijo z lepo donečimi obljubami. Čudno! Saj so ravno države trosporazuma bile tiste, ki bi bile rade zadrževale dalekosežno sredozemsko politiko Italije — ako bi jo ne krile zavezniči Avstrija in Nemčija — in ki so ob zadnji balkanski vojski, posebno Rusija, odjedli Bolgariji zaslužen plačilo za velike njene uspehe zoper Turke. Sedaj pa Anglija, Francija in Rusija prihajajo k Italiji in Bolgariji na eni strani s sladkim obrazom vse dobro obljublajočega, a h navskega snubca, na drugi strani pa grozijo izpod plašča z ostrim nožem. A v enem kakor drugem oziru so ti snubci zelo neročni.

Angleški list „Daily Telegraph“ trdi v nečem članku, da je sedanja politika Italije, „ko je Avstrija že v razsulu in je Srbija že silno mnogo avstrijskega ozemlja pridobila“, zelo neročna. Angleški list očita Italiji, da ne čuva svoje koristi, ker noče stopiti na stran trosporazuma. Osorni Anglež kliče Italiji, kakor kakemu šolarčku: „Italija se mora kmalu odločiti, sicer bo težko, da bi se pozneje Anglija, Francija in Rusija skazali Italiji hvaležne. Če bode Italija preložila zaželjeno vmešavanje v sedanjo vojsko, ne bo za njeno orožje ničesar več preostalo.“

Drug angleški list, „Morning Post“, pa navdušuje Italijo, naj pride Francozom na pomoč „samo“ s petimi armadnimi zbori. Tako bi naj Italija v družbi z Marokanci, Arabci, Indijanci in drugimi črnci pomagala reševati gnilo Francijo, ali kakor pravi Anglež: pomagala vršiti civilizacijo na zahodu, ker so Francozi, Angleži in Belgijci za to delo preslabi.

LISTEK.

Ranjen slovenski vojak piše iz bolnišnice.

Kakor je že „Slovenski Gospodar“ poročal, je bil med drugimi ranjen na gališkem bojišču tudi vrli naš pristaš, g. Jožef Pečovnik, posestnik na Smolniku pri Rušah. Ruski šrapnel mu je zdrobil nogo. Sedaj se zdravi g. Pečovnik v bolnišnici v Košicah (Kaschau) na Gornjem Ogrskem, odkoder je poslal te dni našemu uredniku sledeče zanimivo pismo:

Košice, 27. septembra 1914.

Dragi prijatelj!

Tiha luna jasno sije,

Duh moj misli na svoj dom.

Kolikokrat so mi prišle te vrstice na misel, ko sem ob svitu lune, kateri so pomagale goreče vasi razsvetljevali okolico, ležal v bojni črti. Le še pozno v noči so utihnili topovi in nehali metati uničujoče krogle in šrapnele, pozno le še je ponehal svinčeni dež, da zato zgodaj v jutro s tem večjo silo začne bruhati smrt in pogin v nasprotne vrste. Kaj je vojska, si more predstavljati le tisti, ki je zraven.

Lastavice so jemale slovo, žalostno čivkaje letale nad bojiščem, kot bi si hotele ogledati vso grozoto vojske, predno se podajo na topli jug. Ob tem času sem se tudi jaz preselil z bojnega polja z zlomljeno nogo nekoliko bolj proti jugu, v tukajšnjo bolnišnico. Sedaj sem torej tukaj. Nogo imam zvezano in obešeno v zrak. Tako sem obsojen na pet tednov.

Pet nadaljnjih armadnih zborov pa bi naj Italija poslala proti Avstriji ter bi naj končno prevzela uničevanje avstrijskega bojnega brodogoja. Angleži in Francozi ne verujejo več, da bi bili Rusi s svojo — večmilijonsko armado v stanu, rešiti „svojo nalogo.“ Francozom in Angležem bi tudi mnogo bolj prišlo, ako bi mogli svoje brodogoje odpoklicati z Adrije ter svojo nalogo prepustiti drugi bojni sili. Naši sovražniki so se namreč prepričali, da imajo avstrijske bojne ladje celo take topove, ki se sprožijo ter niso kaki navadni neoboroženi morski svetilniki za tuje ladje. In to, kar si Anglež, ki si domišlja, da je edini gospodar morja, ter njegov zaveznik ne upata izpeljati, to bi naj izvršil njun tekmeec v Sredozemskem morju — Italija, namreč: postaviti svoje bojno brodogoje v nevarnost. „V tem slučaju“, tako piše domišljavi Anglež, „bi bilo francosko sredozemsko brodogoje prosto in bi lahko ojačilo angleško brodogoje v Severnem in Atlantskem morju.“ Čudno zveni beseda „ojačilo“! Čemu bi bilo angleškemu brodogoju ojačitev, ko pa si je Anglija doznaj vedno domišljevala, da ima celo proti dvema združenima sovražnima silama na morju dovolj lastnih bojnih ladij. In sedaj na enkrat rabi Anglija tujo pomoč?

Ali bo snubcem sreča mila?

Nadvojvoda Friderik na armado.

Dunaj, 30. septembra.

(Uradno.) Vrhovni poveljnik avstrijske armade, nadvojvoda Friderik, je izdal na armado sledeče povelje:

„Položaj je za nas in za zavezniško nemško armado ugoden. Rusko prodiranje v Galiciji je ustavljeno. Skupno z nemškimi četami bomo sovražnika,

Ne čutim sicer mnogo bolečin, a ležati moram mirno kot otrok v zibelki. Postrežba je prav materinska. Zdravijo nas profesorji graškega vseučilišča in drugi štajerski zdravniki. Tudi usmiljene sestre in pa strežnice Rudečega križa so tukaj iz Gradea. Ranjencev je samo v tej bolnišnici nad 300. Zbrane so menda vse avstrijske narodnosti. Celo enega Rusa smo nekaj časa imeli. Edini tovariš Slovenec, doma iz Trbovelj, se je pred enim tednom preselil v večnost. Ljudje, ki nas obiskujejo, so večinoma Ogrji, od katerih le malokateri razume nemško. Tudi moje, v zraku visečo nogo si ogledujejo in me pomiljujejo, kot mislim, ker ne razumem nobenega. Pav' lahko bi me prodali ali celo na smrt obsodili.

Ob istem času, kot jaz, bil je ranjen tudi moj brat, kateri je žalibog pred par dnevi v aradski bolnišnici (mesto Arad leži na južnem Ogrskem) zadobljeni rani podlegel in odpotoval tja, kjer ni več vojske. Boji mu lahka tuja ogrska zemlja! O domovini, koliko žrtev zahtevaš, koliko nadpolnih mladeničev je že dalo življenje za te! Bog da da bi ne bilo zastoj in da bi po tej vojski bil Av. i zagotovljen mir za nedogleden čas.

Prihodnjič nekaj iz mojega vojaškega dnevnika. Tvoje cenjeno pismo, katero me je zelo razveselilo, sem dobil včeraj, v soboto (dne 26. septembra).

Kako se bije konjenica.

Ranjene J. V. opisuje v češkem „Venkovu“ dogodek iz bojov predstraž v bitki pri Tomaševem. Pripoveduje takole:

ki je bil poražen pri Krasniku in Zamoscu, Insterburgu in Tannenbergu, zopet premagali in uničili.

Proti Franciji je udrila nemška glavna armada globoko notri v sovražno ozemlje. Nemška armada bo izvojevala nad Francozi novo veliko zmago.

Na balkanskem bojišču se bojujejo istotako v sovražnikovi deželi. Odpor Srbov je vedno manjši. Notranji nemiri, nezadovoljnost, upori, revščina in lakota ogrožavajo naše sovražnike, dočim sta naša monarhija in Nemčija enotni in polni upanja, da bosta zmagonosno izšli iz vseh teh bojov, katere jima je sovražnik na zločinski način naprtil. To je resnica o položaju. Naj se to povelje naznani vsem častnikom in moštvom v maternem jeziku.“

Cesarska hiša in vojna.

Dunaj, 29. septembra.

Pod naslovom „Cesarska hiša in vojna“ piše „Korespondenca Wilhelm“:

Ena najplemenitejših tradicij v monarhiji, skalo trdna enotnost med ljudstvom in dinastijo in nerazrušna skupnost njihove usode, prihaja posebno sijajno sedaj med vojno na dan. Moški in ženski udje cesarske hiše tekmujejo v različnih svojih delokrogih, bodisi pri vodstvu armade, ali na bojišču, bodisi tam, kjer gre za celjenje ran, ki jih je zadala vojna. Znatno število princev iz najvišje cesarske hiše se udeležuje aktivno vojnih operacij. Najvišje poveljstvo nad armado ima, kakor znano, nadvojvoda Friderik, in pri njem je tudi nadvojvoda Karol Franc Jožef. Nadvojvoda Josip Ferdinand se bori s svojo divizijo pri armadi Auffenberga. Nadvojvoda Peter Ferdinand se tudi s svojo divizijo vojskuje pri armadi generala Auffenberga. Nadvojvoda Leopold Salvator je generalni artilerijski inspektor in se je, kakor je javnosti že znano, udeležil bojevanja. Nadvojvoda Karol Albreht je dodeljen štabu kavalerijske divizije, ki je že bila v enajstih bojih. Nadvojvoda

Najstrašnejši in najgroznejši vseh bojov, kar sem jih videl, je bil spopad konjenice. Videl sem tak spopad — silen, drzen, krvav — ne pozabim ga nikdar več. Bilo je uro daleč pred Narolom, mestecem v Galiciji, ob meji pri Tomaševem, v drugi polovici meseca avgusta, če se ne motim, dne 18. avgusta. Bil je krasen, solnčen, jasen dan. Solnce je opoldne silno pripekalo in vsa pokrajina, obdana z gozdovi, je tonila v valovih solneca. Iz vasi Lovžče je prišla patrolja naših hrabrih ulanov in krenila proti Narolu. Za to patroljo je prihajal cel škadron. Nikomur ni bilo znano, da bi mogel biti kje v bližini sovražnik in zato je naša konjenica jezdila popolnoma počasi in mirno. Komaj pa je ves oddelček naše konjenice dospel do neke majhne vasiče za Lovžčo, mu je prihajal nasproti v najhujšem skoku ulan od predstraže in je že od daleč dajal znamenja, da je sovražnik v bližini. Prispel je do poveljnika škadrona, in mu je, loveč sapo, javil, da se v neposredni bližini, ne dalje, nego tisoč korakov pred škadronom, nahaja večje število kozakov, v sklenjenih vrstah, a v dolini da jih je najmanj tri sotnije (škadroni). O naši navzočnosti, kakor se zdi, da ne vedo prav ničesar.

V prvih vrstah, kjer so slišali ulanovo naznailo, je nastalo po njegovih besedah znatno gibanje in vsakdo je nestrpno čakal, kaj se zgodi. Poveljnik je hladnokrvno pomignil podpoveljniku in trenutno nato je že stal škadron v bojni obliki, v čelni vrsti. Na obe strani so bili odposlani močnejši oddelki v svrhu kritja — sabljo iz nožnic, revolverji in karabinci pripravljeni. To vse se je zgodilo popolnoma po tistem, po bliskovito hitro.

Josip, zapovednik ene divizije, je bil že večkrat v sovražnem ognju. Obsežno delovanje ima nadvojvoda Franc Salvator kot generalni inspektor prostovoljne sanitete. Na istem polju deluje tudi nadvojvoda Evgen, ki se vsled svojega slabega zdravja ne more udeležiti bojev. 19letni nadvojvoda Maksimilijan, ki ga je cesar pred kratkim imenoval za praporščaka, je prejel svoje prvo praktično vojaško izvežbanje.

Visoke gospe so se v vzorno vneto posvetile skrbi za žrtve vojne. Več princezinj se je posvetilo strežbi. Nadvojvodinja Marija Terezija fungira kot strežnica v rezervni bolnici Rudečega križa v Heglovi ulici na Dunaju, nadvojvodinja Marija Jožefa je v palači v Augartenu ustanovila lastno vzorno bolnico. Nadvojvodinja Izabela Marija, hči višjega armadnega poveljnika, deluje neumorno za ranjence kot sestra Rudolfinka na fronti in v Budimpešti deluje neumorno za ranjence nadvojvodinja Avgusta, soproga nadvojvode Josipa. Poleg teh visokih gospe, ki se bavijo neposredno s strežbo bolnih in ranjenih, se druge princezinje cesarske hiše neumorno trudijo, da z dobrimi deli, z obiski v bolnicah in podporo bolnih in ranjenih prinašajo luč in tolažbo žrtvam vojne, tako zlasti soproga višjega armadnega poveljnika, nadvojvodinja Izabela, dalje nadvojvodinja Blanka s svojimi hčerami in nadvojvodinja Marija Valerija.

Odlog tožb (moratorij).

Glede odloga tožb in plačil (moratorija) je izšel nov cesarski odlok, ki določa, da je iz tirjatve izvzeta četrtina dolga, najmanj pa 100 K in obresti vsega dolga, to se pravi: Upnik lahko zahteva od dolžnika, da mu poplača vsaj četrtino dolga z obrestmi vred od cele tirjatve ali najmanj 100 kron. Druge tri četrtine mora plačati, če se je tirjatev naznanila med 1. oktobrom in 30 novembrom, v 61 dneh.

Važna je tudi določba, da morajo zavarovalnice izplačati zavarovalnine za življenje do 3000 K, zavarovalnine proti škodi in požaru pa do 5000 K. Zavarovalnici, ki ne morejo plačati življenske zavarovalnine, ne smejo izgubiti pravico do zavarovalnine.

Tudi za banke, hranilnice in posojilnice se izdajo nove določbe. Vlagatelji, ki imajo pri denarnem zavodu tekoči račun, lahko zahtevajo mesečno izplačil 5% svoje vloge, kakor je bila 1. avgusta 1914.

Na vložne knjige morajo hranilnice izplačati do 5% (najmanj 200 K) obstoječe vloge z dne 1. avgusta. Iz starejših vlog, ki so znašale 16. septembra več ko 2000 K, se mora na zahtevo izplačati razun 20%, katere more vlagatelj zahtevati v svrhu plačila davkov, še 20% za plačilo drugih obveznosti.

Francoski in ruski bojni načrt.

V dnevniku francoskega častnika, ki je bil pri Verdunu ujet, je zapisan francoski bojni načrt, ki se glasi:

1. Armada Maubeuge, sestojeca iz I., II., III. in X. armadnega zbora; 2. armada Verdun: IX., XI., IV. in VI. armadni zbor; 3. armada Toul: XX. I V. in VIII. armadni zbor; 4. armada Epinal: XIII., XII., XVII. in XVIII. armadni zbor; 5. armada Belfort: VII., XIV. in XVI. armadni zbor.

Vsaka armada šteje 500.000 mož, ki se lahko rabijo za ofenzivo; v tej številki niso vračunjene teritorialne čete. Skupaj torej 2.500.000 mož za ofenzivo!

Armada Maubeuge se združi z angleško in belgijsko armado, koraka skozi Belgijo, zasede Kolin in Koblenz ter se postavi nemškimi četami, prodirajočim iz severne Nemčije, v bran.

Armada Verdun zasede Mec, se obrne proti Saar-louis in Koblenz, kjer se združi s prvo armado.

Armada Toul prodira v Lotaringijo, zasede severne Vozege in se potem utabori pri Straßburgu.

Armada Epinal zasede ostale Vozege in služi potem drugim armadam kot rezervna armada.

Armada Belfort zasede Altkirch in Mühlhausen, se utabori pri Straßburgu, ga vzame ter se združi z armado Toul.

Ostanejo torej 3 armade: armada A v Koblenzu, armada C v Straßburgu in armada D v rezervi.

Nato se je že vrnil poveljnik, ki je prej skokoma pojahal naprej, da bi videl na lastne oči kozaške sotnije.

„Prej nami so kozaki“, je dejal, „naskočimo jih in upam, da jih poženemo!“

Potem je glasno zapovedal: „Skokoma naprej.“

Po celi vrsti je nekaj zašumelo. Zemlja je zadonela od udarcev konjskih kopit, konji so rezko zahropili, nožnice sabelj so rožljale — to ni bil več oddelek konjenice, ki je prej mirno jahal, temveč se je po zelenih travnatih tleh valil živ plaz konj, na katerih je bilo jezdece le težko razločevati. V takem strahovitem skoku je dospel škadron na drugo stran grička. Pred očmi se je pokazala majhna dolina — in tri črne vrste ruske konjenice. Nato je prišlo povelje. Kakor grom je zagrmelo po vsem velikanskem konjskem plazu Huraaa! — in hitrost se je očitno še podvojila.

Tedaj so se oglasili prvi streli kozaških pušk, in vse tri sotnije, ki so dotlej stale mirno, so se na-

Po bojih, ki so se vršili zadnji čas v Izhodni Prusiji in pri Lvovu, smo tudi na naše strani jasno spoznali sestavo ruske armade. V mirnem času je ruska armada sledeče sestavljena:

1. vojaški okraj Petrograd (garda, I., XVIII. in XXII. armadni zbor); 2. vojaški okraj Vilna (II., III., IV. in XX. armadni zbor); 3. vojaški okraj Varšava (VI., XIV., XV., XIX. in XXIII. armadni zbor); 4. vojaški okraj Kijev (IX., X., XI., XII. in XIII. armadni zbor); 5. vojaški okraj Odesa (VII. in VIII. armadni zbor); 6. vojaški okraj Moskva (grenadirji, V., XIII., XVII., in XXV. armadni zbor); 7. vojaški okraj Kazan (XVI. in XXIV. armadni zbor); 8. vojaški okraj Kavkaz (I., II. in III. kavkaški armadni zbor); 9. vojaški okraj Turkestan (I. in II. turkestanski armadni zbor); 10. vojaški okraj Irkutsk (II. in III. sibirski armadni zbor); XI. vojaški okraj Amur (I., IV. in V. sibirski armadni zbor).

Kolikor je znano, ima Rusija v vojskinem času svojo armado sestavljeno še iz 38 rezervnih divizij, katere so sedanji vojski uvrščene v 19 armadnih zborov in dobijo številke 26 do 44. Po poročilih generala Hindenburga je bila Narew-armada, katero so Nemci jugoizhodno od Insterburga pobili, sestavljena iz armadnih zborov št. II., III., IV. in XX, torej iz vojaškega okraja Vilna.

Poleg tega je bila pobita druga rezervna armada iz okraja Grodno, ki je bila sestavljena iz VI. in III. sibirskega armadnega zbora. To armado so potolkli Nemci pri mestu Lyck na Rusko-Poljskem.

Poleg tega so nemške čete prišle v dotiko na Rusko-Poljskem še s III. kavkaškim armadnim zborom. V bitki pri Tannenburgu v Izhodni Prusiji so pobile nemške čete 5 ruskih armadnih zborov. Domneva se, da so bili to oni armadni kori, ki se rekrutirajo iz severnega varšavskega vojaškega okraja, torej XIV., XV. in XXIII. armadni zbor. Mogoče, da je bila ta ruska armada ojačena po armadnih zbori vojaškega okraja Moskval in sicer po XIII. in grenadirskem zboru kakor tudi po III. gardni diviziji, ki stoji v Varšavi. Ostali armadni zbori vojaškega okraja Petrograd, namreč gardni in I. ter XVIII. zbor, so bili očitno poslani zoper Avstrijo. Varstvo mesta Petrograd in Finske pa so skoro gotovo prevzele sirske čete. Če pomislimo, da se je I., IV. in V. sibirski kor pustilo na njih stalnih mestih kot posadke in sta oba turkestanska zbora prevzela varstvo kavkaškega ozemlja, tedaj lahko računamo, da je Rusija poslala proti Avstriji svojo glavno bojno silo, ki šteje 18 ali 19 mirovnih armadnih zborov ter kakih 13 rezervnih zborov.

Zakaj vpadajo Rusi čez Karpate.

Budimpeštanski „Magyar Hirlap“ izve iz mero-dajnega, vira: Vojaški krogi so računali s tem, da bodo Rusi, čim dospejo v Galicijo zapadno od Lvova, skušali z manjšimi četami udreti tudi čez Karpate.

Ta ruski vpad zasleduje dva namena. Glavni je ta, da si hočejo Rusi zasigurati levo krilo svoje armade, ki prodira proti Pzemslu in proti reki San. Drugi namen pa je, zaposliti veliko število konjenice, ki jo imajo Rusi, ter vznemiriti prebivalstvo ogrske planjave, razdejeti dosegljiva železniške proge, ter olajšati aprovizacijo. Isto taktiko so imeli Rusi tudi v rusko-turški vojni 1877-1878, ko so poslali generala Gurka s silnimi konjenišskimi četami preko balkanskih gorskih prelazov daleč tja v Izhodno Rumelijo.

Ti vpadi čez Karpate so sicer brezpomembni. Večji oddelki ne morejo čez težavne prelaze. Male podrejene čete pa bo naše vojaštvo vedno z lahkoto odbilo.

Oko podmorskega čolna.

V sedanji vojni pripada v prvič podmorskim čolnom odločilna vloga. V resnici so po pridobitvi zmožnosti gledanja postali podmorski čolni jako nevarno orožje. Dočim so bili stari podmorski čolni v skrajni tmini morja slepi, pa imajo moderni oči, s katerimi morejo videti na daleč in dobro.

Predhodnik očesa modernega podmorskega čolna je bil delo nekega Nemca, iznajdba zvezdoslovca

Johannesa Hevelinsa, ki jo je v letu 1647 opisal takole:

Gre za daljnogled v opazovanje iz vsakega položaja z dvakratno pretisnjeno cevjo, ki pa seveda ni bil mišljen pod vodo, ampak za oblegovalce in oblegance v trdnjavski vojni. Oči za podmorske čolne se poznajo od leta 1854. Enostavne so obstajale z enim gornjim in enim spodnjim pod 45 stopinj poveznim ravnim ogledalom; kasneje (1872) so se postavile na njiju mesto popolneje prizme, ki delujejo s totalno refleksijo in dosežajo za to boljše ciljeve, posebno pa so bile močnejše na luči. Ali tudi te so imele ta nedostatek, da se je imelo le pri jako kratkih in debelih ceveh zadostno vidnega prostora.

Da se pridobi večji vidni prostor, so morali še poseči k umetnosti, da so oko preložili v bližino zgornje odprtine cevi. To se je zgodilo na ta način, da so neposredno pod takozvanim vhodnim reflektorjem, prizmo, ki od horizonta prihajajoče žarke meče v notranjost cevi, postavili objektiv. Ker pa je slika preveč oddaljena od spodnjega konca cevi, da bi se moglo kar opazovati skozi okular (lečo v optičnem opazovalnem instrumentu), je vdelal še druga leča, ali cel sistem leč, s katerim se slika iz zgornje ravni prenaša na spodnjo. Tako oko podmorskega čolna obstoji torej prav za prav iz dveh astronomičnih daljnogledov, ki po skupnem delovanju ustvarjata pokončno in stransko sliko. Navadno se deluje z 1.5-nim povečanjem, more se pa s primernimi napravami doseči tudi 5- do 6kratno povečanje, tako, da se morejo spoznavati tudi podrobnosti. Kadar podmorski čolg noče gledati, umika svoje oko. Pri tem pa igra zveza med gledalno cevjo in ladjinem telesom veliko ulogo. Oko mora biti tako prirejeno, da se more vrteti in umikati. Razun tega ima prava gledalna cev tudi še vnanjo zaščitno cev. Med vožnjo se namreč gledalna cev potisne močno v stran in bi se brez zaščitne cevi preveč upirala vrtenju.

Največji napredek v razvoju očesa podmorskega čolna je uvedba panoramskega daljnogleda, pri katerem se gornji del gledalne cevi vrti z ročico, dočim je spodnji del pritrjen. Iz te panoramske cevi se je razvila druga, s katero se dobiva ostra slika določenega predmeta in ob enem v zmanjšani meri slika vsega horizonta, ki obdaja prvo v obliki obroča.

Ali, kolikor so si obetali od uvedbe te gledalne cevi, ima vendar velik nedostatek v močnem zmanjšanju obročne slike in težke orientacije in v spačeni sliki horizonta.

Nemški tehniki, ki je v zadnjih letih pri gledalnih ceveh podmorskih čolnov prehitela vse druge narode, se je posrečilo, da je izvrstno izpopolnila to „oko“ podmorskega čolna. Možno je celo vdelati v „oko“ kompas in prirediti stekleno ploščo z delilnimi črtami, tako, da se mora oddaljenost opazovanega predmeta hitro izračunati.

Ali bo vojska dolgo trajala?

Ruski list „Semščina“ poroča iz Londona, da so na Angleškem prepričani, da bo sedanja vojska zelo dolgo trajala. To poročilo je Ruse zelo razburilo. Ruski list piše v smislu, po katerem se sklepa, da Rusi verujejo v to angleško poročilo. Za Anglijo je velika prednost, če bo vojska dolgo trajala. Čim delj časa traja vojska, tem bolj bodo srednjeevropske države trpele vsled vojske in bodo postale zelo oslabiljene. — Francija in Rusija bosta skušali svojo zaveznico Anglijo odvrniti od namere, da bi se vojska dolgo vršila.

Za razpoloženje v Rusiji je značilno, da celo konservativni list, v katerega dopisujejo in berejo visoki vladni krogi, piše v takem tonu, da je poln nezaupanja napram Angliji.

Samo prekinjeno!

Bukarešt, 30. septembra.

„Agence telegraphique Roumaine“ poroča, da izvoz žita in moke iz Rumunije ni bil prepovedan, a vendar pa prekinjen, ker je bilo nemogoče, veliko množino vagonov, ki so bili namenjeni v Avstro-Ogrsko in Nemčijo, odposlati naprej.

Med vrstami lahko čitamo iz tega uradnega poročila, da se razmere med nami in Rumunijo polagoma zboljšujejo.

nova sablja na kozakovo glavo in kako se je kozak končno zvalil na zemljo. Grozno so tudi delovali samokresni častnikov in podčastnikov. Na vsak strel se je zrušil na zemljo človek, ustreljen s konja.

Pol ure je trajalo vse to — meni se je zdela cela večnost.

Končno se je bojišče pomaknilo za nekoliko deset metrov proti Narolu, kar je pomenjalo, da se kozaki umikajo. Trenutek pozneje je bilo to umikanje popolno. Naši ulani so se tudi zopet uredili in ko je minilo nekako pol ure, je bila zopet tišina tamkaj, kjer se je malo poprej vršil tako krvav spopad med konjenicama.

Naše konjenice je bilo trikrat manj, a vzlic temu je premagala Kozake, ki so se trdovratno branili. Izgubili so na bojišču 80 mož, večinoma ranjenih, ki pa so jih odnesli s seboj, celo 10 mrtvih so vzeli na konjih s seboj. Naših je padlo 20, med njimi tri mrtvi; ostali pa so bili večinoma le lahko ranjeni.

enkrat zgenile, v prihodnjem trenutku pa tudi že krenile naprej, proti našim ulanom, kjer je za trenutek nastala tišina, ki so jo motili streli, hropenje konj in posamezni kriki. Strašna je bila ta tišina in človeku so za trenutek švignile po glavi najrazličnejše misli in ž njimi zmes najneverjetnejših, zmešanih pojmov.

V tem se je razlegel po vsej dolini grozovit vrišč in žvenket sabelj. Obe konjenici sta planili druga proti drugi.

Nisem videl nič drugega, nego da se je dir ustavljal, da je oslabiljal. Sablje in kozaška kopja so se prekrizala, nekaj konj je ležalo na tleh, nekaj pa jih je brez jezdecev dirjalo naokoli. Obe četi sta prodrli druga drugo, se zaustavili, se obrnili in zopet trčili skupaj. Nastale so večje ali manjše skupine, ki so se tolke med seboj. Sablje so rožljale in sekanje je bilo grozno. Videlo se je, kako stoji mož proti možu in da sta se spoprijela. Marsikje je bilo videti za trenutek, kako je dvakrat zažvižgala ula-

Kaj je z Bolgarijo.

Neizmerno veliko se trudijo Rusija, Francija in Anglija, da bi pridobile Bolgarijo na svojo stran. Ne iz ljubezni do Bolgarije, ampak zaradi hude stiske, v kateri se nahaja posebno Rusija. Turčija je vedno bolj pripravljena za vojsko z Rusijo. V tem slučaju bi zdaj menda samo Grčija napadla Turčijo. Toda vključ temu bi lahko Turčija postavila proti Rusiji še zelo znatno armado, kojoj pa Rusija sedaj krvavo potrebuje na severu proti Nemčiji in Avstriji. Toda ako bi tudi Bolgarija nastopila proti Turčiji, potem bi bila Rusija razbremenjena. Ruski rubelj in različni diplomatije so na delu v Sofiji, da bi spravili Bolgarijo na stran trojnega sporazuma. Hvala Bogu, da sedanje ministrstvo ni tako pristopno za ruski rubelj kakor je bilo svoj čas Danevovo. Bolgarija se do sedaj dobro drži ter noče ničesar storiti, kar bi bilo, četudi neposredno, proti Avstriji. Bolgari vedo, da smo bili mi v zadnjem delu balkanske vojske njih edini pravi prijatelji. V sedanjem položaju je stališče Bolgarije tole: Ako se Turčija zaplete v vojsko z Rusijo in jo Grčija napade, potem bodo nastopili Bolgari proti Grčiji in si skušali vzeti Makedonijo. Ako Rumunija napade Avstrijo, potem bodo Bolgari napadli Rumunijo ter ji vzeli vsaj ono ozemlje, koje jim je bilo od Rumunov odvzeto.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 2. oktobra.

V zadnji „Straži“ smo poročali o upadu Rusov čez Karpate na Ogrsko. Prvi hip je javnost mislila, da hočejo Rusi prodreti z veliko silo na ogrsko ozemlje. A temu ni bilo tako. Rusi so na treh krajih, in sicer pri Uzoku, Toronyi in Köraszmező udarli čez Karpate le v manjših četah, ki so bile po ojačenih avstrijskih oddelkih v pordnevnih bojih poražene in vržene zopet čez mejo v Galicijo.

V Galiciji se je sedaj vojni položaj spremenil na boljše. Ob Visli so se združile avstrijske čete z nemškimi in stojijo sedaj v skupni bojni vrsti nasproti ruski armadi, ki nima več premoči nad našo armado. Po poročilih, došlih z bojišča, je torej sedaj konec avstrijskega umikanja.

Skoro gotovo se je v času, ko bodo naši čitatelji dobili današnji list v roke, razvila v Galiciji in bližnjem Rusko-Poljskem velikanska bitka.

Rusi niso več v premoči.

Maribor, 1. oktobra.

Iz poročil, ki prihajajo te dni z bojišča v Galiciji, je posneti, da se Rusi napram naši armadi ne nahajajo več v premoči, ampak da je moč obeh sovražnih si armad sedaj precej enaka. Odkar je po drugi bitki pri Lvovu nastopil odmor v bojevanju, je dobila naša armada velika ojačenja v svojih novih postojankah. Ko se je naša armada po zadnji bitki pri Lvovu umaknila v svoje nove okope, se je uradno trdilo, da se je umikanje vršilo vsled važnih vojaških razlogov in ker je upanje, da bo naša armada, ko stopi v novo bitko, močno ojačena. To se je baš sedaj zgodilo in mi zremo kot dobri Avstrijci z veseljem zaupanjem na nove dogodke na bojišču v Galiciji.

Naše čete v Galiciji so polne zaupanja na dober izid.

Dunaj, dne 1. oktobra.

V Galiciji pričakujejo vsi naši krogi polnega zaupanja v našo armado najlepšega izida bližajočih se velikih bitk. Rusi so imeli v dosedanjih vojnah toliko izgub, da je njih premoč strta. Tudi se čuti, da ne morejo vsled oslavljenja več prodirati. Slabo vreme jih ovira, da ne morejo oskrbovati čet z živili. Po bitkah pri Grodeku in Rava-Ruski so zavzele avstrijske čete jako ugodne postojanke. Skupno z nemškimi četami, ki so se pridružile na severu, je upati, da pridemo v bojih, ki se bodo pričeli, do sijajne zmage.

Kako sodijo Rusi o položaju v Galiciji.

Berolin, dne 30. septembra.

(Uradno.) List „Vossische Zeitung“ priobčuje sledeče poročilo, ki je došlo preko Stockholma iz Petrograda: „Svenska Tagbladet“ piše: Nova avstrijsko-nemška bojna črta bo gotovo že kmalu postala trdna in stalna. Na ruski strani so prišli po svojih poizvedovalnih četah do prepričanja, da so postojanke Avstrijcev in Nemcev med Przemyslom in Krako-

vom tako močne, da bi morale ruske čete te sovražnikove postojanke oblegati kakor kako trdnjavo. Rusi so sedaj, ko je avstrijska armada po nemških četah dobila ojačenja, po številu slabši kot Avstrijci. Rusi so namreč morali poslati močne svoje oddelke na Poljsko in Izhodno Galicijo, da se tako doseže skupen nastop in zveza z onimi ruskimi četami, ki se nahajajo v Bukovini. Ako se bo potrdila vest, da so Rusi res poslali del svojih čet na Poljsko proti nemški armadi, potem je pomenil uspeh Hindenburgove nemške armade tudi uspeh za avstrijske čete. S tem, da Rusija vrže del svojih čet iz Galicije na Poljsko proti nemški armadi (kakor o tem že pišemo na drugem mestu), se je ruska bojna sila, ki stoji proti avstrijski, glede na število zelo poslabšala.

Boj avstroogrškega in ruskega zrakoplovca v zraku.

Rim, dne 1. oktobra.

Peterburški listi opisujejo boj glasovitega ruskega zrakoplovca Nesterova na gališkem bojišču z avstrijskim pilotom. Naš pilot je poskušal preleteti Nesterova, da ga napravi neškodljivega. Nesterov je pa ta načrt preprečil. Nato se je avstrijski zrakoplovec z vso silo zaletel s svojim aparatom v višini 1000 metrov v ruski zrakoplov. Oba zrakoplova sta padla na zemljo in pokopala pod seboj letalca.

Rusi odpeljali Ivojsko knjižnico.

Dunaj, 28. septembra.

Rusi so zaplenili v Lvovu glasovito knjižnico osolinsko in so poslali knjige, kakor tudi druge zgodovinske umetnosti v Petrograd. Knjižnica je obsegala mnogo tisoč zgodovinskih knjig in starinskih predmetov izza poljske zgodovine. Poljaki so bili na to knjižnico posebno ponosni.

Rusi v Lvovu.

Glasom zadnjih poročil so spravili Rusi umetno-historične zaklade in redke knjige Ivojskega Ossolineja v Petrograd. To veliko izgubo bodo čutili še zlasti poljski krogi. Sicer je bilo pričakovati, da se bodo hoteli Rusi na tak način odkodovati, zlasti še, ker si niso bili svesti trajne posesti Lvovja in ker bi bila tudi vsaka vojna kontribucija za Lvov brezuspešna.

V nemški brošuri, namenjeni za poljsko prebivalstvo, naslovljeni „Vstajenje Poljske“, se naglašja, da živi car v Petrogradu sredi velikanskih zakladov, ki sta jih zbrala knez Radziwill in grof Zaluški, in ki so jih na roparski način zavlekli v Eremitaž. Ravno tako so romali tja zakladi knezov Czartoryskih in mnogo poljskih zbirk neprecenljive vrednosti.

Sedaj so pobrali tudi zaklade Ossolineja. Ta Ossolinej je ustanovil leta 1817 Josip Maksimilijan grof Ossolinski, javnosti pa je bil dostopen še že od leta 1833. Stavbo je izvršil inženir Josip Bem, poznejši general, ki se je boril leta 1831 na Poljskem, leta 1848 na Dunaju in leta 1849 na Sedmograškem, od koder je po porazu pri Schässburgu zbežal v Turčijo ter tam kot Amurat paša leta 1850 v Alepu umrl.

Začetkom leta 1914 je obsegal Ossolinej kakih 142.000 knjig, 5000 rokopisov, 5300 avtografov, 1700 listin, velikansko zbirko starin, spomine na poljske kralje, 28.000 bakrorezov, 17.000 najrazličnejših komadov denarja, 4300 medalj, 1034 slik, med njimi znamenite slike slikarjev: Bacciarellija, Raffaella, Mengsa, Giorgiona, Tintoretta, Giordana, Čanaleta, Matejka, Brandta, Gerarda in drugih. Najdragocenejši komadi te velikanske zbirke so sedaj odpeljani v Petrograd in najbrže bodo odpeljali tudi znamenitosti iz drugih zbirk, tako iz „Narodnega muzeja kralja Sobieskega“, iz „Mestne galerije slik“, iz vseučiliške knjižnice in z gradu Podhorce.

Kako sodijo Rusi o položaju avstrijskih Slovanov.

Olomuc, 29. septembra.

Češko-agrarno glasilo „Selske Listy“ poroča: Med ruskimi ujetniki v Novem Benateku na Češkem se nahaja tudi ruski učitelj, ki se zelo čudi, da v naših krajih v mnogem oziru čisto drugače izgleda, kakor se je o nas v Rusiji sodilo. Ruski ujetniki so bili mnenja, da Čehi sploh nimajo svojih šol, kratko, da se nahajamo Slovani v Avstriji ravno v takem položaju, kakor Poljaki v Rusiji. Ko so se ruski ujetniki malo poučili o čeških razmerah, so dobili takoj drugo mnenje.

Karpati.

Neizmerne težkoče sta morali premagati armadi generalov Dankla in Auffenberga med svojim prodiranjem proti Lublinu in Cholmu. V enakem ali še težavnem položaju se nahaja sedaj ruska armada v vzhodni Galiciji. Na ozemlju Lvova, Samborja in Kalusze se nahaja močvirje za močvirjem, ki so velike ovire za gibanja čet, še večje naravno utrjene zapreke pa delajo sovražniku Karpati.

Razprostiranje Karpatov, ki pripadajo po svoji večini Ogrski, ima proti Moravski in Šleziji kratke veje, proti Galiciji se pa spuščajo strmo in obsegajo spoštni del Bukovine; samo najzunanejši deli segajo v Rumunijo. Karpati so za Alpami največje pogorje. Njihova širina obsega v različnih odcepljenjih samo 12 kvadratnih kilometrov, drugače pa 70—

370. Do snežene meje se vzdigujejo samo nekateri vrhovi. Doline proti Galiciji so mnogo krajše, kakor na Ogrskem, strani Karpatov so strme, zato so tudi težko prehodne. Najbolj visoki vrh v Karpatih je visoka Tatra. Razen tega se menja karakter višin od holmcev do visokih vrhov, vendar prevladuje sredogorje z poti, katere ima v višini od 600 do 1000 metrov, in s sedli od 500 do 800 metrov. Karpati so zaraščeni z gostimi gozdovi. S svojo veliko širino, gozdovitostjo, ostrostjo klime in pomanjkanjem živeža so Karpati posebna vojaška ovira za vsakega sovražnika.

Rusija izganja Avstrijce in Nemce.

Berolin, dne 29. septembra.

(Uradno.) Iz Petrograda se poroča, da je poveljnik ruske trdnjave Kronstadt pozval oblastnike (guvernerje) okrožij Kronstadt, Petrograd in Wiborg, da morajo naznaniti vsem Nemcem in Avstrijcem, ki se nahajajo v okoliških ruskih trdnjavah, da imajo iste takoj zapustiti, sicer se bo z njimi ravnalo kot z ovađuhi. Prepovedano je tudi, govoriti v tem ozemlju nemški jezik.

Pomanjkanje premoga na Ruskem.

Na Ruskem se čuti veliko pomanjkanje premoga. Največji ruski premogovnik Dombrova je sedaj v nemških rokah. Drugi premogovniki pa so večinoma ustavljeni. Na železnicah in na ladjah se že čuti pomanjkanje kuriva. Ruska vlada hoče storiti potrebne korake, da bi se uvažal premog z Angleškega. A to bo šlo težko, ker bi bili prevozniki parniki v nevarnosti, da jih nemške ladje zajamejo.

Iz pisma nekega topničarja.

Krakov, 27. septembra.

Iz pisma nekega topničarskega podčastnika, ki piše svojim staršem sredi boja, je posneti naslednje zanimivosti: Vse nas je prevzelo neko čudno čustvo, ko smo prekoračili mejo in ko smo izdrli ruski mejni kamen ter ga nadomestili s črno-rumenim železnim kolom. Takoj zraven se dviga prvi grob 3 kozakov, ki so jih bili ustrelili naši ulanci. Tu so nehala dobra pota. Gaziti smo morali po globokem pesku; konji so se vdiral do kolen. Naši pionirji in ženijske čete so imele ogromno delo. Dospeli smo do gozda, ki smo ga posekali. S posekanim drevjem smo potem napravili zasilno pot čez pesek. Tako smo zmagali oviro, s katero se je hotela Rusija zapreti pred Evropo in svojimi sovražniki. Potem smo prišli v majhno mesto. Kmalu pa smo zaslišali gromenje topov in jaz sem videl prvič bojni prizor. Bil sem pri našem poveljniku in videl v daljavi sovražne čete ter topniški ogenj. Naša pehota je v sovražnem ognju hrabro prodirala. Ponoči smo videli vse vasi v okolici v plamenih. Rusi so jih zažgali. Bil je to nepopisen prizor. Nenadoma zaslišimo v neposredni bližini pokati puške. Ulanške patrolje so zadele na kozake, ki so nameravali napad. Tu sem prejel ognjeni krst. Nekaj kozakov je bilo ujetih, drugi so ušli. Zjutraj se je boj nadaljeval. Prvič smo videli ruske ujetnike, med njimi enega častnika. Sedaj vihra boj naprej.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Budimpešta, dne 30. septembra.

(Uradno.) Budimpeštanska korespondenca javlja: Naše napadalno prodiranje v Srbijo napreduje znagovito. Srbski poskus, motiti našo ofenzivo z novim upadom čez Savo, se je popolnoma ponesrečil, ker so naše, v bližini se nahajajoče čete, takoj pregnale z dežele čez Savo došlo srbsko vojaštvo, ki je bilo slabše in v manjšem številu.

Na potu v Srbijo.

Iz Sarajeva se poroča dne 29. septembra: Srbski ujetniki, ki so prišli v Sarajevo, pripovedujejo soglasno, da je v Srbiji le še mal del oficirjev vnet za vojsko; le na vspodbujanje Rusije še vzdržujejo z veliko težavo red v armadi. Velika večina prebivalstva in armade se je že davno naveličala vednih bojov in je pripravljena, takoj položiti orožje. Da bi Srbija prikrila te razmere, trši lažnjiva poročila v svet.

Nedavno so v bojih Srbi zopet izgubili veliko število topov. Približno 5000 ujetnikov so odvedli Avstrijci in avstrijske čete prodirajo vedno globokeje v srbsko ozemlje.

Poveljnik timoške divizije odstavljen.

Dunaj, dne 28. septembra.

„Südslaw. Korrespondenz“ poroča iz Sofije: Ker je bila timoška divizija popolnoma uničena, je bil njen poveljnik, general Kondič, odstavljen in mu odvzeto poveljstvo.

Srbija ne ve kam z ranjenci.

Dunaj, dne 30. septembra.

(Uradno.) „Polit. Korresp.“ poroča iz Soluna: Srbska vlada se je baje obrnila na grško vlado, da ji da svoje bolnišnice za srbske ranjence in bolnike na razpolago. Grška vlada tej prošnji ni ustregla.

Ogrski orožnik ujel 3 srbske častnike.

Iz Bileka poročajo: Tukaj se vsi smejejo zvi-jači, s katero je neki semkaj prideljeni ogrski orožnik ujel 3 srbske častnike. Orožnik je nekega večera patroliral in je prišel na svojem potu do neke samotne kmečke hiše. Ker mu je bilo dolgčas, je odprl vrata hišice in videl v veliko začudenje, sedeti okoli gospodarjeve mize 3 srbske častnike, ki so ravno pili. Hitro se odloči, kakor da bi vodil močno patroljo in da povelje, naj se hišo obkoli. Ko je dal še povelje „los“, stopi z bajonetom v roki k častnikom in zahteva, da vržejo orožje skozi okno ter da gredo nato na dvorišče. Vsakega posameznega častnika je spremljal na dvorišče, kjer ga je hitro zvezal. Srbi so se bali premoči in so sledili povelju, orožnik jih je pa vesel pripeljal k našim četam.

Nemško-rusko bojišče

Rusija se vrže z vso silo na Nemčijo.

Rim, 29. septembra.

Pariška izdaja lista „Newyork Herald“ poroča z dne 15. septembra iz Peterburga, da je vojni minister izjavil, da se bo Rusija vrgla z vso silo na Nemčijo in zato odpoklicala mnogo čet iz Galicije na nemško mejo.

Poraz Rusov v Izhodni Prusiji.

Berolin, dne 28. septembra.

Poraz Rusov v Izhodni Prusiji je mnogo večji, kakor je bilo dosedaj dognano. 6 armadnih zborov, 2 brigadi strelcev, 6 rezervnih in 2 kavalerijski diviziji je bilo popolnoma uničenih.

Nad 159.000 Rusov je našlo smrt v Mazurijskih jezerih, veliko jih je padlo na bojišču ali jih je pa bilo ujetih. Ruska armada je bila daleč notri v notranjost Rusije porinjena nazaj.

Nemci ujeli poveljnika**13. ruskega armadnega zbora.**

List „Germania“ poroča: Neki podnarednik je s 15 možmi pri Mušakih v Izhodni Prusiji patroliral. V nekem gozdu je mala četica, skrita za drevesi, opazovala, kaj da se godi. Kmalu zapazi nek avtomobil. Nemški vojaki skočijo na cesto in kličejo: „Stoj!“ Ker avto ne obstoji, zadoni povelje: „Ogenj!“ Auto se ustavi. Narednik z revolverjem v roki skoči k njemu in odpre vrata. Predno je mogel preprečiti, se je starejši častnik ustrelil. Mlajši obeh častnikov, major, je nato izročil naredniku svoj meč in svojega predstojnika. Povedal je, da je bil starejši častnik poveljujoči general 13. ruskega armadnega zbora.

Ujeti sovražniki na Nemškem.

Do 25. septembra je bilo ujetih: 2050 francoskih častnikov in 123.000 francoskih vojakov; 2150 ruskih častnikov in 92.000 ruskih vojakov; 470 belgijskih častnikov in 30.850 belgijskih vojakov; 180 angleških častnikov in 8600 angleških vojakov; med temi je eden belgijski, 3 francoski in 16 ruskih generalov.

Nemško-francosko bojišče

Berolin, 30. septembra.

Uradno se poroča iz glavnega nemškega vojnega stana dne 29. septembra zvečer:

Na desnem krilu nemške armade v Franciji so se danes vršili boji, v katerih še pa ni padla odločitev.

Ob bojni črti med rekama Oise in Maas vlada v obče mir.

Nemška armada, ki obstreljuje utrdbе ob reki Maas, je odbila ponovne napade francoskih čet iz Verduna in Toul.

Včeraj je začela obstreljevati nemška oblegovalna artilerija dele utrdb Antwerpna.

Izpad belgijskih čet iz Antwerpna je bil odbit.

Na izhodu so se izjalovili vsi ruski napadi, ki so se izvršili v smeri reke Niemen v vladno okrožje Suwalki.

Težka artilerija je včeraj obstreljevala rusko trdnjavo Osowiece.

Francosko poročilo o bitki ob Aisni.

Kristianija, 29. septembra.

Francosko uradno poročilo, izdano dne 26. t. m., poroča o bitki ob reki Aisne sledeče: Bitka je trajala osem dni. Ni prav nobenega vzroka, da bi se temu čudili, če pomislimo na rusko-japonsko vojko. Bitka ob Marni je bil boj na odprtem polju, ki se je začel s splošnim defenzivnim gibanjem proti sovražniku, ki tega ni pričakoval in ni imel časa,

da bi po tem uravnal svoje defenzivne pozicije. V bitki ob Aisni pa niso bile take razmere, ker je sovražnik na umikanju zavzel pozicije, ki so na več točkah že naravno utrjene. Poleg tega je imel sovražnik dovolj časa, da je dobil ojačenja. Bitka ob Aisni je imela vsled tega značaj trdnjavskega boja, enako kakor operacije v Mandžuriji. Treba je bilo osvajati jarke, drugega za drugim; vsi so bili močno utrjeni. Vsled tega je pričakovati le počasnega napredovanja. Pogosto se zgodi, da pridejo napadalci dnevno za 500 do 1000 m naprej.

Pred odločitvijo bitke na Francoskem.

Berolin, 1. oktobra.

Poroča se, da bodo boji na Francoskem vsak čas odločeni. V sredini bojne črte stoje Nemci par sto metrov pred sovražnikom.

Poročila z zahodnega bojišča so zelo ugodna. Pariški listi naznanjajo, da bodo afriške čete poslane domov, ker so nesposobne za vojsko po zimi in ker jih v Maroku in Tunisu sami prav nujno potrebujejo.

Berolin, 1. oktobra.

(Uradno.) Veliki vojni stan, dne 30. septembra ob 9.40 zvečer:

Severno in južno od Alberta v veliki premoči prodirajoče sovražne sile so bile s težkimi izgubami na njihovi strani vržene nazaj.

Iz cele fronte bojne črte ni nič novega poročati.

V Argonih napreduje naš napad trajno, čeprav počasi.

Pred zapiralnimi utrdami na črti reke Maas ni nobene izpremembe. Na Alzaško-Lotarinškem je sovražnik včeraj v srednjih Vogezi napravil sunek naprej. Njegov napad je bil krepko vržen nazaj.

Pred Antwerpnom sta dva obstreljevana forta porušena.

Z izhodnega bojišča ni nič posebnega poročati.

Nemci zavzeli belgijsko trdnjavo Mecheln.

Amsterdam, 29. septembra.

(Uradno.) Danes popoldne so Nemci obstreljevali predutrdbe Wälhem, St. Katerina in Waver belgijske trdnjave Mecheln.

Po noči so pa že vkorakale nemške čete v Mecheln.

Belgijsko mesto Moll zasedli Nemci.

Rotterdam, 30. septembra.

(Uradno.) List „Rotterdamscher Courant“ sporoča iz Eindhovena z dne 29. t. m.: Sem je prišlo 300 ubežnikov iz Molla, ki je bil v nedeljo zaseden po oddelku belgijske pehote. Dozdeva se, da je močna nemška četa s topničarstvom osvojila ta belgijski kraj.

Ostende, 30. septembra.

(Uradno.) Prebivalci so zapustili belgijsko mesto Alost.

Nemški velikanski topovi pred Verdunom.

Frankobrod, dne 29. septembra.

Listu „Frankfurter Zeitung“ se poroča iz Stockholm: Londonska poročila priznavajo, da je Nemčija spravila pred trdnjavo Verdun velikanske oblegovalne topove kalibra (premer topove cevi) 42 cm in da nemška oblegovalna armada oklepa vedno ožje trdnjavo Verdun.

Avstrijske motorne baterije pred Antwerpnom.

Iz pisma nekega avstrijskega artilerista je razvidno, da so odposlali tiste avstrijske motorne baterije, ki so tako uspešno obstreljevale francosko trdnjavo Maubeuge, sedaj pred belgijsko trdnjavo Antwerpen, kjer že nekaj dni obstreljujejo prednje tri antwerpenske predutrdbe.

Naše motorske baterije.

„Pesti Hirlapu“ brzojavlja njegov vojni poročevalec iz Metza z dne 26. septembra sledeče:

„V petek sem bil v bojni črti in tako očevidec bojev okoli Verduna. Na prve znake in grozovitosti vojne sem nalletel par kilometrov od Chambleya. Popoldne sem dosegel črto delovanja težke nemške artilerije. Dobil sem dovoljenje, da ostanem pri baterijah. Težka nemška artilerija je bombardirala pri Verdunu ležečo vas Mesnil. Pri vsakem strelu topov se je razvil grozen zračni pritisk. Čutil sem, da je detonacija topa, poleg katerega sem stal, tridesetkrat močnejša, nego grom pri nevihti. Kroglija odleti po tej detonaciji iz cevi z glasom, kakor da bi veliki tulili proti nebu. Od artilerijske črte sem šel proti gozdu, v katerem je pred par urami divjal oster infanterijski boj. V gozdu so v kupih ležala trupla francoskih vojakov. Videl sem neštivilna prestreljena debela drevesa. Od tu sem šel v smeri, ki je ne smem označiti. Ko sem prehodil par kilometrov, sem videl avstro-ogrsko motorsko baterijo pri delu. Težka sovražna artilerija je obstreljevala naše baterije s šrapneli. Strel za strelom je žvižgal nad našimi glavami. Mučen glas je to, zelo oster in podoben dolgemu kriku. Čez Gravelotte sem prišel sem v Metz, da odpošljem to brzojavko. (Takoj se vrnem nazaj na drugo krilo. Včeraj sem videl pri naših baterijah tudi ogrske vojake.“

General Joffre priznava svoje poraze.

Berolin, 29. septembra.

Rotterdamski list „Courant“ je prejel od svoje-

ga vojnega poročevalca z francoskega bojišča sledeče poročilo: Francoski vrhovni poveljnik Joffre priznava sedaj uradno o stanju borbe na Francoskem, da so začeli Nemci na celi bojni črti prodirati proti francoskim postojankam.

Francija namerava utrditi mesta okrog Pariza.

Berolin, 30. septembra.

Iz Nizozemskega se poroča: Francija namerava utrditi vsa mesta, ki se nahajajo v okolici Pariza, da ne padejo tako lahko v roke sovražnikov, kakor se je to zgodilo pri prvem prodiranju Nemcev proti Parizu. Francoski general Gallieni, vojaški upravitelj mesta Pariza in poveljnik pariške posadke, je izdelal načrt za brambo celega okrožja Seine, katerega je francoski vrhovni poveljnik Joffre že tudi odobril. Mesta okrog Pariza bo Gallieni tako močno utrdil, da bo prodiranje Nemcev zelo otežkočeno in zahtevalo mnogo časa. Izkopali bodo globoke strelske jarke in zgradili okope; na primernih mestih bodo pa postavili topove. Vojaški novinci nabornega letnika 1914, katere so že predčasno poklicali pod orožje, bodo skupno z armado generala Pau, ki se nahaja v južni Franciji, branili ta utrjena mesta. Prebivalcev vseh mest v okolici Pariza se je vsled te odredbe lotil grozen strah in se pripravljajo na beg. Razne umetnine, kot slike, zbirke knjig itd., spravljajo že v mesta, ki so pred Nemci varna. Ni tedaj čuda, da krožijo po Parizu vsled teh priprav najrazličnejše razburljive vesti, ker nihče ne ve, ali naj uradnim naznanilom, ki pravijo, da je položaj francoske armade zelo ugoden, še kaj verjamejo, ali ne.

Bogata Francija v denarni stiski.

Bordeaux, dne 29. septembra 1914.

(Uradno.) Ministri so Poincareju predložili v podpis odlok, v katerem se določa, katera mesta smejo izdajati mestne vrednostne papirje, ker so vsled vojske njih denarne razmere popolnoma v neredu. — Država je namreč sebi pridržala vsled vojske ves denar. — Kako da je že vojska bogato Francijo oškodovala, kaže najbolj tudi dejstvo, da niti najmočnejša francoska banka „Credit Lyonnais“ niti delničarjem dividend ne more izplačati.

Francoske pšice.

Francózi so v sedanji vojni uvedli novo orožje, pšice, ki se mečejo iz zrakovplovov in letal. Nad neko nemško četo, ki je leže streljala, sta se dne 1. sept. prikazala v višini 1200 do 1500 m dva aeroplana. Kakih 15 vojakov se je nenadoma zvil v bolečinah, ki so jih večinoma začutili v nogah, in bližnji konji so se splašili. Ko so vojaki pogledali na boleče mesto, so z začudenjem opazili, da jim tiče v mesu železne pšice, ki niso mogle biti sprožene od nikoder drugod, nego iz aeroplanov. Dognalo se je, da je bilo vrženih kakih 50 pšic in da so zadetki znašali 33%. Rane niso bile večinoma nevarne in so se kasneje gladko zacelile, le en vojak, ki ga je zadela pšica v glavo, je bil na mestu mrtev. Tudi en konj je bil zadet v glavo. Letalske pšice so 10 cm dolge palčice iz stisnjene jekla, debele 8 mm; tretjina spodnje dolžine je masivna in se končuje v silno tenki konici; gornji dve tretjini dolžine sta le ogrodje iz 4 tenkih palic. S tem je doseženo, da leti pšica s konico naprej. Vsaka pšica tehta 16 gramov.

Grof Karolyi o svojem ujetništvu na Francoskem.

Madžarski državni poslanec Mihael grof Karolyi, ki so ga na povratku iz Amerike na Francoskem ujeli, je bil sedaj nenadoma izpuščen in se je vrnil v domovino. Dunajskemu časnikarju je pripovedoval o svojih dogodljajih. Prvokrat je bil aretiran v Havru, toda kmalu zopet izpuščen, ker se Avstrija ni bila v vojnem stanju. Ko se je napotil v Spanjo, so ga zopet prišli in zaprli v Bordeaux. Bordeaux je bil poln neresničnih poročil o zmagah. Toda vsakdo je čutil, da poročila ne morejo odgovarjati dejstvom. Grofa Karolyja bi izpustili, ako bi zastavil častno besedo, da ne bo ves čas vojske ničesar storil proti francoskim interesom. Tega pa ni hotel storiti, čeprav ni vojak, toda kot strankin voditelj (neodvisne Košutove stranke), ki se veliko peča z zunanjo politiko. Da je odklonil častno besedo, je hotel tudi dokazati, da je to, kar ga je v mirnih časih ločilo od vladne stranke, zapostavljeno in da imajo vse stranke sedaj le en cilj: Vreči sovražnika ob tla in zmagati!

Nova angleška armada.

Amsterdam, 29. septembra.

V nečem včerajšnjem članku piše „Times“: Na Angleškem zelo dvomijo o vrlinah nove angleške armade. Vsekakor tudi zelo nedostaja častnikov, najbrže zato, ker zaradi velikanskih izgub že sedaj večina častnikov odhaja na Francosko. Za novo armado ostane potemtakem le malo častnikov.

Belgijski kralj ustrelil svojega šoferja.

Berolin, 29. septembra.

Po nemških listih kroži sledeči dramatični dogodek: Kakor poročajo francoski listi, je belgijski kralj pred nekaj dnevi na avtomobilu nadzoroval u-

trdbe v okolici Antwerpna. Kralj je opazil, da se je šofer približeval črti, ki so jo zasedli Nemci. Kralj potegne revolver in — šofer je mrtev.

Vojna odškodnina belgijskih in francoskih mest.

Iz Bordeaux-a, kjer biva sedaj francoski predsednik in vlada, se poroča, da so Nemci naložili dosedaj premaganim mestom te-le odškodnine: Bruselj bi moral plačati 200 milijonov, Lüttich 60 milijonov, Löwen 100.000 frankov, Lille 7.200.000 frankov, Lens 700.000 frankov in Roubaix 1 milijon frankov. Bruselj je že plačal od zahtevane svote 30 milijonov.

Vojni stroški Anglije.

London, dne 28. septembra.

Londonski list „Financial News“ poroča, da je imela Anglija v dosedanji vojski vsak teden 90 milijonov mark vojnih stroškov.

Angleži ne držijo besede.

Rotterdam, 29. septembra.

Iz mesta Kairo v Egiptu se poroča, da so domorodni častniki in moštvo tamošnje posadke protestirali proti kazni, da se jih prestavi v Sudan. Svoj protest utemeljuje moštvo kakor tudi častniki s tem, da je egipčansko vojaštvo bilo določeno samo le za Egipt.

Anglija odstavila vlado v Egiptu.

Anglija je storila zdaj zadnji korak, da izgine popolnoma samostojnost Egipta, odstavila je namreč kratkoma angleško egiptovsko vlado in jo nadomestila z angleško vojaško upravo. Ta korak Anglije, ki utegne postati za njo usodepoln, je vzbudil v srcih celega mohamedanskega sveta obilo ogorčenja.

Sodba Amerikane o Angliji.

London, dne 29. septembra.

(Uradno.) Amerikane Herman Ridder piše v „New-Yorker Staatszeitung“ sledeče: Nemški podmorski čolni so potopili 3 angleške križarke, iz česar je razvidno, da je Nemčija jela spoznavati svojega nepravilnega sovražnika. Junaški čin nemških podmorskih čolnov bo Angležem odprl oči in jih prepričal, da se bori Anglija proti Nemčiji le zaradi tega, da bi uničila nemško svetovno trgovino in napolnila angleške blagajne. Nemčija da ima od sedaj naprej samo enega sovražnika, in sicer nespravljivo Anglijo. V boju zoper Anglijo bo zastavila Nemčija vse svoje sile. Začetek je že storjen. Potop treh angleških križark je samo začetek od konca. S tem, da je hotela Anglija uničiti nemško trgovino, si je zadala sama smrtni udarec.

Poraz Rusov v Perziji.

Carigrad, dne 29. septembra.

(Uradno.) Ob rusko-perzijski meji so napadli Perziji rusko obmejno postojanko Sirdžik. V tem boju sta padla 2 ruska častnika in 200 ruskih vojakov, ranjeni pa so bili 4 častniki in 40 vojakov. Ostale ruske čete so zbežale. Perziji so zaplenili 4 ruske mitraljeze, dosti orožja in mnogo streljiva. Perzijski listi poročajo, da se Rusi splošno umikajo iz Perzije. Ob rusko-perzijski meji se vrše neprestani boji med Rusi in Perziji.

Perzija in Avganistan proti Rusiji in Angliji.

Carigrad, 30. septembra.

(Uradno.) Carigrajski uradni list „Ikdam“ se bavi na uvodnem mestu s prijateljskimi odnosi, ki vladajo med Turčijo in Perzijo. List izraža globoko sočutje nad trpljenjem, katero je morala Perzija prenašati v pretekli dobi pod rusko in angleško nadvlado. Izraža tudi zadovoljstvo nad napredkom Perzije po sedanjo vlado.

V politično poučenih turških krogih se zatrjuje, da je perzijska vlada pozvala Rusijo, da takoj izvede pogodbo glede Turkmene-Tšaja, ki jo še vedno ni izpolnila. V Carigradu je došlo več odličnih perzijskih politikov.

Tudi v sosedni perzijski državi — Avganistan — je završelo. Kakor v Perziji, tako so tudi v Avganistanu nezadovoljni z rusko nadvlado. Avganistanski list „Aradžulah Barulafghan“ poroča, da je emir (podkralj) avganistanski zbral 400.000 vojakov, katere je pod poveljstvom svojega brata Nasr-Ullah-Khana odposlal proti angleški Indiji, da zasede angleško-indijsko trdnjavo Pashawar ob severno-indijsko-avganistanski meji, ki brani uhoj v severno Indijo.

Zopet druga, 300.000 mož broječa avganistanska armada pod poveljem prestolonaslednika pa prodira proti Rusiji.

V Perziji in v Avganistanu so izdali ondotni cerkveni poglavarji na prebivalstvo oklic, v katerem pravijo, da je sedaj napočil dan, ko se bo moglo prebivalstvo otresti ruskega jarma. Boji pa, ki so se že vršili ob perzijsko-avganistansko-ruski meji in v katerih je že padlo več ruskih častnikov in vojakov, so le začetek splošnega upora Perzije in Avganistana proti ruski in angleški nadvladi.

Italijanska vlada proti vstopu Italijanov v vojaško službo vojskujočih se držav.

Rim, 29. septembra.

Uradni list priobčuje razglas, da vlada ne odo-

bruje postopanja onih državljani, ki so vstopili v vojaško službo vojskujočih se držav, ali ki nameravajo to storiti, ali ki na kakoršenkoli način podpirajo nabiranje vojakov teh držav in sicer zato ne, ker ta dejanja ne odgovarjajo njih dolžnostim, na katere so vezani vsled nepristranosti države.

Dva nova vojaška zaslužna križca.

Dunaj, dne 28. septembra.

Naš cesar je izdal sledeče povelje:

Zaukažem, da se ustanovita dva nova reda vojaških zaslužnih križcev in sicer: Zaslužni križec I. razreda (brez traka) se mora nositi na prsih, zaslužni križec II. razreda pa, kakor dosedaj običajno, okrog vratu. Tretja vrsta pa odgovarja dosedanjemu vojaškemu zaslužnemu križcu. Vsi trije vojaški zaslužni križci se bodo tudi podeljevali v mirovnih časih.

Vojaški zaslužni križec I. razreda naj bo velik približno 60 mm, drugega razreda pa približno 40 milimetrov. Na mesto I. razreda se vojaški zaslužni križec v zmanjšani obliki ne sme nositi.

Na morju.

Nemška križarka „Emden“ potopila 5 angleških parnikov.

London, 30. septembra.

(Uradno.) Angleška admiraliteta objavlja, da je nemška križarka „Emden“ v zadnjih dneh v Indijskem oceanu zopet potopila 5 angleških parnikov in sicer: „Tumerico“, „King Lud“, „Riberia“ in „Toyle“. Zaplenila je tudi nek parnik, ki je vozil premog. Posadke teh angleških parnikov je „Emden“ spravila na parnik „Gyfedale“, katerega je tudi zaplenila, a pozneje zopet izpustila, da spravi posadke potopljenih parnikov v pristanišče Colombo.

Nemške vojne ladje ogrožujejo angleško pomorsko trgovino.

Bazel, 30. septembra

(Uradno.) „Nationalzeitung“ poroča, da pišejo angleški listi vedno več o tem, kako ogrožujejo nemške vojne ladje angleško pomorsko trgovino. Listu „Daily Post“ se poroča iz Liverpoola, da so se angleški trgovci obrnili do vlade ter zahtevali, da stori angleška vojna mornarica vse, da le uniči nemške vojne ladje v Atlantskem morju. V listu „Times“ se pritožujejo angleški trgovci, da je vozilo 200 nemških trgovskih ladij, katere so Angleži zaplenili, in 150 takih nemških trgovskih ladij, ki so se zatekla v nepristranska pristanišča, skoraj izključno angleško blago, na katero sedaj trgovci zastoj čakajo. Nujno je potrebno, da angleška vlada dovoli trgovskim ladjam z angleško posadko, da odplujejo, ali pa, da jih proda nepristranskim državam. List „Westminster Gazette“ opozarja na velikansko škodo, katero trpi uvoz zmrzlega mesa iz Argentine. Paroplovna družba „Nigh-Land-Line“ bo v kratkem ustavila ves promet na morju. S tem bi odpadlo na teden 6 milijonov funtov zmrzlega mesa iz Argentine. Sliče je z uvozom mesa iz Avstralije. Ker je pa to meso namenjeno večinoma za angleške čete na bojišču, bi bilo to usodepolno za vso angleško armado.

Angleška velika križarka potopila.

Rim, 30. septembra.

Rimskemu listu „Italie“ se poroča iz Londona: Angleška admiraliteta naznanja uradno, da se je angleška križarka „Australia“, ki je bila prideljena angleško-avstralskemu vojnemu brodomu, iz neznanih vzrokov potopila.

Velika angleška križarka „Australia“ je bila zgrajena leta 1911. Njena tonaža znaša 19.500 ton, njena hitrost pa 26 morskih milj v eni uri. Oborožena je bila z 8 topovi kalibra 30,5 cm, z 16 topovi kalibra 10,2 cm in s 4 topovi kalibra 4,7 cm. Njena posadka je štela 800 mož.

Angleške izgube v Severnem morju.

Angleški mornarični urad javlja, da so Angleži izgubili v zadnjem tednu zopet 5 malih trgovinskih ladij. V Severnem morju so Angleži dosedaj izgubili 25 srednjih in malih ladij ter nad 30 parnikov, ki so bili namenjeni za ribji lov.

Japonci napadajo Kiaučau.

Tokio, dne 30. septembra.

(Uradno.) Pri nekem napadu na Lingtao v bližini Kiaučaua so imeli Japonci 3 mrtve in 12 ranjenih. V nedeljo, dne 27. septembra, pa so Japonci napadli Nemce pri Tsingtau, 5 milj jugozahodno od Kiaučaua.

Ruska bojna ladja se potopila.

Berolin, dne 29. septembra.

Iz Stockholma se poroča, da je pri mestu Baltischport trčila neka oklopna ruska bojna ladja ob skalo in se razbila.

Novi albanski knez.

Albanski senat v Draču je oklical sina bivšega sultana, prince Burhan Eddin za novega kneza. Posebna komisija z Ali-ago iz Elbasana in Multi-effendijem na čelu se skoraj poda v Carigrad, da princu ponudi krono in začne pogajanja s turško

vlado. Burhan Eddin je sin prejšnjega sultana Abdul Hamida.

V Albaniji so sedaj glede vladarskega vprašanja tri stranke. Ena se še drži Viljema Vlda, ki upa, da se knez po končani vojski vrne in spravi deželo zopet v red. Druga stranka je za Burhan Eddina. Na njegovi strani stojijo okraji Elbasan, Kavalla in Tirana. Tretja stranka dela, da postane Albanec vladar, in sicer Esad paša. Z njim držijo posebno okraji Dibra in Mali.

Vse skupaj nam nudi jasno sliko zmed in zmešnjav, ki še vedno trajajo v Albaniji in se po odhodu Viljema niso zmanjšale, ampak pomnožile.

Rudeči križ.

Podružnica Rudečega križa za celjsko okolico. II. izkaz daril. Od začetka vojne do danes se je v prid omenjenemu društvu nabralo, oziroma darovalo: hranilnica in posojilnica v Galiciji 10 K; občina Zalec nabrala 446 K; Majdič Peter, posestnik paromlina v Celju 2000 K; občina Vojnik nabrala 360 K; Westen Adolf, tovarnar v Gaberju, 2500 K; Mitrovich Georg, zasebnik v Zagrebu, 20 K; Lenko Jožef, posestnik v St. Petru, 100 K; Habianitsch Siegfried Jr., ravnatelj tovarne na Zidan mostu, 100 K; vitez Haupt Karl, grajščak v Straussenegg, 50 K; dr. Kolšek Josip, odvetnik na Laškem, 100 K; nadučitelj H. Hribnik v Zgornji Rečici nabral 1240 K; župnik Ogriček F. iz Dramelj 20 K; okrajni šolski nadzornik Josip Supanek nabral 95.60 K; ravnatelj Franc Jurkovič iz Šmarja nabral 90.30 K; Falter Heinrich, grajščak v Jurklostru, 350 K; Puthon Eleonore, grajščakinja v Zalogu, 100 K; župnijski urad St. Rupert nabral 45 K; Hallada Marija, udova na Ponikvi, nabrala 6 K; občina Gotovlje nabrala 67.90 K; Zanier Norbert, veletrgovec v St. Pavlu, 200 K; Cimperman Avgust in Taučar Josip na Polzeli nabrala 162 K; občina Gomilsko nabrala 440 K; občina Slivnica nabrala 30 K; pl. Hornik Theodor, maršal-poročnik na Zidan mostu, 50 K; občina Braslovce nabrala 300 K; šolsko vodstvo Letuš nabralo 54 K; podružnica Rudečega križa celjske okolice nabrala 58 K; občina Velika Pirešica nabrala 148 K; občina Braslovce nabrala 13.10 K; Cidrlich Marija, učiteljica v St. Petru, 24 K; vojaško veteransko društvo v Trbovljah 250 K; društvo tehničnega nadzornega osebja v Trbovljah 50 K; nadučitelj Tone Gnus iz Dola nabral 324.68 K; učenka Dorošnik J. iz Lemberga nabrala 22.52 K; občina St. Peter v Savinjski dolini nabrala 30 K; podružnica r. kr. v St. Rupertu nabrala 100 K; občina Jurkloster 10 K; Peer Anton, trgovec v Storah, 30 K; ravnatelj Franc Jurkovič iz Šmarja 10 K; podporno društvo pazniškega osebja v Trbovljah 20 K; pl. Pongratz J. na Polzeli 500 K; plemenita Gosselth-Werkstätten v Celju 50 K; Karl Tepei v Celju nabral 62 K; občina Svetina nabrala 139.92 K; g. nadučitelj Matevž Zgajner na Proseniškem 5 K; Flere Pavel, nadučitelj, nabral v Letušu 10 K; podružnica R. kr. v celjski okolici 18 K; Uhlich Rudolf in Rimskih toplicah 100 K; Robert Senica v Zalcu 7 K; Heinrich Hribnik, šolski vodja na Zg. Rečici, 10 K; občina Polzela nabrala 118.55 K; občina Zusem nabrala 75 K; občina Slivnica nabrala 56.30 K; občina Grajska vas nabrala 112 K; občina Novacerkev nabrala 101.60 K; občina Dol nabrala 50 K; krajni komite na Zidanem mostu nabral 600 K; nadučitelj Josip Stritar v St. Vidu nabral 47.58 K; Tlaker in Burzon v Teharjih 6.20 K; Hallada Marija na Ponikvi nabrala 132.39 K; župnik Zdolšek v St. Juriju na Taboru nabral 400 K; gospi Hallada Marija in Oschlag na Ponikvi nabrali 278.60 K; občina Teharje nabrala 230.60 K; pl. Fiedler Marija 50 K; odvetnik dr. Sernee Josip v Celju 60 K; južnoštajerska hranilnica v Celju 50 K; hranilnica in posojilnica v Celju 200 K; pl. gospa Beck in pl. g. Hauser, grajščina Plevna 200 K; katoliško žensko društvo v Celju 100 K; neimenovan 10 K; Hans Jeschounig v Arjavasi 200 K; superior pri sv. Jožetu v Celju Franc Javšovec 20 K; Cednik Anton 20 K; Hallada Marija na Ponikvi 4 K; občina Velika Pirešica 50 K; občina Dobrna nabrala 1026.91 K; Ružička na Dobrni 100 K; Hoppe Emanuel, tehnik za zobe v Celju, 10 K; občina Trbovlje nabrala 1600 K; Janič Karl, posestnik v Zalcu, 100 K; uradniki c. kr. okrožnega sodišča v Celju 69 K; Zanker Ida 10 K; občina St. Rupert nabrala 86.26 K; pl. Artens Elize, grajščakinja v Šmarju, 100 K; podružnica Rudečega križa občine Šmarje 50 K; grajščak Franc Schaur v Brodeh nabral 350 K; podružnica Rudečega križa v občini celjske okolice nabrala 60 K in 251.20 K; občina Griže nabrala 152.60 K; gasilno društvo v Bočni nabralo 154.07 K; podružnica Rudečega križa v Vojniku nabrala 141 K 51 v; župnik dr. Jančič v St. Petru v Savinjski dolini 50 K; grofinja Neuhaus Irma Weixelstätten 20 K; pl. Lapp Klara 10 K; nadučitelj Anton Farčnik na Polzeli 20 K; ravnatelj Jurkovič Fr. v Šmarju 10 K; podružnica Rudečega križa v celjski okolici nabrala 1842 K; podružnica Rudečega križa v St. Pavlu nabrala 381.80 K; župnijski urad na Laškem nabral 33 K; uradniki okrajnega sodišča na Vranskem 11.43 K; nadučitelj T. Kurbus v Slivnici nabral 19.20 K; Ulčnik Franc v Braslovčah 4 K; Podgoršek Roza v Braslovčah 9 K; Penič Anton v Braslovčah 6.17 K; grajščak Schaur Franc v Brodeh 20 K; nadučitelj Brinar Franc 20 K; Hallada Marija na Ponikvi 50 K; nadučitelj Lovro Šah v Teharjih 20 K; občina Braslovce nabrala 45.40 K; kaplan Doberšek Franc v Zalcu 121 K; nadučitelj Felix Pečar v St. Pavlu 20 K; župnik Ivan Gorišek na Zgornji Ponikvi 20 K; kaplan Doberšek v Zalcu 32.80 K; župnik Kukovič Fritz na Dobrni 15 K; Jeschounig Hans, posestnik v Arjavasi, 100 K; občina Škofjavska nabrala 167.40 K; lesotrzec Karl Tepei v Celju 100 K; šolsko vodstvo Pristava nabralo 54 K. — Podpisani predsednik podružnice Rudečega križa za celjsko okolico se vsem v II. izkazu daril označenim darovalcem najtopleje zahvali za vevrlo patrijično pomoč ter ob enem še vse darovalce tem potom prosi, morebitne pomanjkljivosti v izkazu blagohotno semkaj v svrhu naknadne poprave naznaniti. — V III. izkazu se bodo tudi razven denarja izkazali vsi darovi v blagu (živila, obleka itd.). — Za nadaljne darove prosi ujudno predsednik: Altgraf Salm.

Okolica Celje. III. izkaz daril družbi Rudečega križa — Poslal g. učitelj Levstik: čisti dobiček čajevca večera, prirejenega v prid Rudečemu križu. 218.63 K; po 50 K: Ana Majdič, Adela dr. Dečko; po 20 K: Regina pl. Vašič, Ax P.; po 10 K: profesor Kardinar, dr. Božič kot poravnavo Vengust — Plakar, lesni trgovec Cezar Clonfero, gospa dr. Sagadin, Josip Sima, o-skrbnik tovarne Fran Confidenti, tovarnar Viktor Schnab, mesar Rudolf Umek; 9 K: Simon Wutt, c. kr. naddavkar; 6 K: Hanti Viktor; po 5 K: Majdičeve hčerke: Anica, Petka, Ruša, Milena in Deša (skupaj 25 K), neimenovan, Cec, pl. Knapitsch, general Seconjak, dr. Breschnik, mesar Junger; po 4 K: Cec, Wischling, igralca Wutt — Čremožnik; 3 K: Karol Tepey; po 2 K: nadučitelj Mirnik Anton, Luiza dr. Winscheva, Wirth, A. gricola, Ramschak, Mar. Roth, Sucher, Hübl, Ana Vrečer, T. Škofič, Beti Meglič, A. Wohlmüt, Ivan Likar; 1.30 K: Josip Becker; po 1 K: Mirnikove hčerke (Tončka, Dragica, Hanca, Meta), J. Krajnc, J. Egger, Diamant, F. Sima, Reberšak Valter Ramschak, M. Gross, K. Vodep, G. Eckschlager, Iglar, Supan, Gabrijel, Confidentijev hčerke (Anica, Zofka, Mina), Legvart R., Čremožnik, J. Plečovnik, Mila Sernee, Pačnik, Tavčar, Veber, M. Pavčič, Pleničar, Rozman, Ana Čepin, P. Supanc, Češko F., J. Omladič, Zdolšek; po 80 v: Lončar, Kandutsch, Rajhar; po 73 v: neimenovan; po 60 v: Čamevnik, Selišek, Kokol, Conč, Grosičar, Kurz; po 50 v: Zavevršek, Mar. Češko, Kreisky, Colavi, Peer, Martinček; po 40 v: Bornšek, Tramešek, Dobnik, Reberšak, Gumzej, Gajšek, nečitljiv, Brinar, Novak, Streicher, De-

ring, Mlinar, Koštomaj, Haveka, Kolšek, Vrešak, Košič, Bornšek; 37 v: Kovačič; po 30 v: nečitljiv, Podgoršek, Vengust, Kozjan, Schneider, Koler, Kulich; po 20 v: Zilnik, Anuž, Resch, Brenez, Jurhar, Skorjanc, Polutnik, Lubej, Suppan, Blasutto, Strouchal, Herič, Suppanz, Turin J., Turin N., Jerič, Stupčič, nečitljiv, Filipič, Zerjav, Sternad, Strouchal, Pobec, Guzej, Zupanc, Rajhar, Jazbec, Godunc, Klachoj; po 10 v: Pečnak, Vizjak, neimenovan, Podrgajs, Konestbo, Schoscher, Komerički. — Skupaj 414 K 63 v. — S poprej izkazanim 2886 K 16 v.

Raznoterosti.

SLOVENC!

- »STRAŽA« stane odzdat do novega leta 3 K!
- »SL. GOSPODAR« odzdat do novega leta 1 K!

Mariborska kn.-šk. bogoslovnica. V prvi letnik so prišli do sedaj sledeči gospodje abiturienti: Babšek Josip iz Makol, Ciglar Alojz od Sv. Marka niže Ptuj, Gašparič Janez od Velike Nedelje, Hrastelj Franc iz Zagorja ob Savi, Ludvig Josip iz Braslovč, Pirc Andrej od Sv. Duha pri Krškem, Poprask Ferdinand iz Skal pri Velenju, Pretner Jožef iz Gorja pri Bledu, Rojnik Vinko iz Braslovč, Stiper Stefan iz Maribora, Sunčič Alojz od Sv. Križa na Murskem polju, Sketa Josip iz Braslovč. Nekateri so še pri vojaki in bodo prišli, ako se jim dovoli. Gospodje prvotniki stanujejo v kapiteljski hiši, kjer bodo tako dolgo, dokler ne odidejo vojaki iz bogoslovnice na Glavnem trgu.

Duhovniške vesti. Nastavljeni so kot kaplani sledeči novomašniki: Hanžič Ivan v Škale, Kozar M. v Šmartin pri Slovenjem Gradcu in Sajovic Jakob v St. Rupert pri Laškem.

Mlad doktor. Promoviran je bil v Gradcu doktorjem prava jurist g. France Hrašovec iz Celja, sedaj prostovoljec pri c. kr. topničarskem polku št. 37 v Zagrebu.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se poroča: Iz preiskovalnega zapora sta bila nadalje izpuščena: Franc Polak, kaplan v Hočah, in F. Serajnik, učitelj v Ormožu. — Mesar H. Gril iz Sl. Bistrice je bil tožen zaradi zločina po § 222 dr. r., ker se je baje dne 26. julija t. l. v neki gostilni v Slov. Bistrici razgovarjal s korporalom Franc Gamšekom o o podraženi krmi in v zvezi s tem o političnih dogodkih. Ko sta šla iz gostilne, je baje rekel Gril tiho korporalu: „Na brate vendar ne boš streljal!“ Pri obravnavi je pričal Gamšek priznat, da bi bil Gril tudi lahko rekel: „Na brate vendar ne boš streljal!“ Dejstvo je, da je šel Gamšekov brat, s katerim je v hudem sovraštvu, tudi na vojsko. Sonni dvor (predsednik polkovnik Hatzy, vodja obravnave major-advokator Pokorny) se ni mogel prepričati, da bi bil Gril kriv zločina in ga je oprostil. — Hlapec Jože Elgartner iz Neumarkta na Zgornjem Štajerskem je bil pred deželnoobrambnim sodiščem obsojen na 14 mesecev strogega zapora radi žalitve cesarja in cesarske rodovine. — Stefan Geiritzer iz nemškega dela Štajerske je bil radi žalitve cesarske rodovine obsojen od istega sodišča na 11 mesecev težke ječe.

Proti obrekovalcem. Iz Slov. Bistrice se nam poroča izpred sodišča: Marjeta Jevšenak, p. d. Katerčka, je pravila, da je č. g. župnik iz Sv. Venčesla pobiral za Srbe in da bo kmalu zaprt. Za to obrekovanje je dobila imenovana teden dni zapora s postom, trdim ležiščem in temnico. — Druga ženska Eva Petek je istega g. župnika dolžila, da je rekel: Če zmaga Srbi, bomo vsi srečni. Ker pa bodo zmagali naši, bomo vsi nesrečni. Za to je dobila ta ženska pet dni zapora z enim postom. — J. Höbl, posestnik v Vuzenici, se je dne 4. septembra 1913 lizrazil, da je v Vuzenici dosti Srbov in da je občina tudi nabirala za Srbe. Navzoči Janez Kričej je odgovoril, da to ni res, kar lahko dokazujejo občinski računi, na kar pa Höbl pristavi, da so računi lahko pretvorjeni in da je vsa občina taka. Občinski predstojnik A. Mravljak in občinski odbornik Janez Kričej sta vložila zahtevno obtožbo zoper Höbla, ki je bil dne 30. sept. pred c. kr. okrajnim sodiščem obsojen na 80 K globe ali pa osem dni zapora ter mora plačati tudi vse stroške.

Ne verjemite vendar vsaki čenčariji! Dan na dan čujemo skrita namigavanja o vojski. Kot gobe po dežju, tako rastejo krivi preroki in begajo sebe in pa druge. In vendar je splošni položaj tak, da ni prav nobenega povoda, misliti na take stvari. Zato ljudje ne verujte fistim vsevednim politikonom, ki zajemajo vso politično učenost z veliko žlico. Vsakdo naj veruje raje svoji pameti in nasvetom izkušenih in učenih mož, ko pa da verjame vsakemu žalostnemu preroku. Kako prazna so tudi vsa taka prerokovanja, se vidi najbolje iz tega, da napovedujejo nekateri vsak dan take dogodke, pa vedno ostane vse pri starem. Zato pa, ne razburjajte se po nepotrebnem in bodite mirni!

Pisma ranjencev. Naše prijatelje prosimo, da nam odstopijo v prepisu pisma, ki jih dobijo z vojske, v katerih se popisuje kak zanimiv, ali junaški dogodek naših slovenskih vojakov.

Izkaz mrtvih in ranjenih vojakov št. 12, 13, 14, 15 in 16 je ravnokar prišel od c. in kr. vojnega ministrstva in se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa 12. št. 34 vin.; 13. št. 30 vin.; 14. št. 34 vin.; 15. št. 43 vin.; 16. št. 24 vin. Poština za vsako številko stane 10 vin. Vseh pet izkazov skupaj obsega 665 strani.

Zemljevid o bojiščih se dobi v tiskarni sv. sega vso Evropo in poda lep pregled čez vsa bojišča. Ta izdaja stane s poštino vred 40 vin. Druga izdaja ima žepno obliko in obsega posamezna bojišča ter stane s poštino vred 25 vin. Po pošti se dopošljejo ti zemljevidi le tedaj, če se pošlje denar v znamkah naprej, ker ni vredno, za take male zneske pisati računov in pošiljati položnic.

Ruška kočja na Pohorju. V nedeljo, dne 4. oktobra, je Ruška kočja zadnji dan v tem letu oskrbovana.

Padel je na severnem bojišču nadporučnik 17. pešpolka Alojzij Korže, sin nadučitelja v Ribnici na Pohorju.

Vojaški kurat -- žrtev griže. Kaplan Stefan Grabenschweiger, doma iz Nižnjavstrijskega (škofija Sv. Hipolit), ki je bil pozvan kot vojaški kurat k pešpolku št. 49, je dne 18. septembra v Przemyslu v Galiciji umrl na griži. Grabenschweiger je obolel pri izvrševanju svojega poklica. Tri dni je bil na vozu zdravniškega oddelka. Stregel mu je njegov sluga. Ko je došel voz v Przemysl, je bil oboleli duhovnik že tako slab, da je takoj, ko so ga spravili v bolnišnico, umrl.

Cesar za ranjence. Cesar je odredil, da se mora vsa divjačina, ki jo ubijejo v cesarjevih loviščih Gödöl in Višegrad, oddati tamošnjim vojaškim bolnišnicam.

Vojska naučila Parižane moliti. V nedeljo, dne 20. septembra, so v cerkvi Notre-Dame v Parizu molili za srečen izid vojske. Pobožnosti se je udeležilo do 30.000 oseb. Trgi in ceste okoli cerkve so bili polni ljudi. V cerkev so prišli vsi poslanci, generalni svetniki, častniki in uradniki, ki bivajo v Parizu. — Prej je bila oficialna Francija brez Boga, brez križa in veronauka v šolah!

Odlikovan Slovenec. G. Martin Žmave, okrajni orožniški poveljnik za obmejna kraja Čajniče—Goražda v Bosni, je bil odlikovan s srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost (obramba Čajniče dne 8. avgusta t. l.). Odlikovani je štajerski Slovenec, brat profesorja g. dr. Jakoba Žmave ter ima že srebrni in zlat križec za zasluge.

Slovenski konjeniki. Iz Celja se nam piše: V dosedanjih bojih si je stekel posebno slavo tudi dragonski polk št. 5, v katerem služijo večinoma slovenski fantje. Dve eskadroni teh dragoncev, ki ste garnizonirali v Slov. Bistrici, štejete že danes v svojih vrstah celo vrsto odlikovanih junakov. Tako so med drugimi dobili hrabrostne svetinje: kadet pl. Arbeser, štabna stražmojstra Rat in Kienert, četovodja Ror, desetniki Plasi, Mezotič, Pšeničnik in Osel ter dragonci Simanler, Krmle in Puff.

Nadomestni orožniki. Da se spoznajo nadomestni orožniki, ki bodo za časa vojske opravljali po nekod orožniško službo, se je določilo, da bodo na levi roki nosili 45 cm širok črn trak, ki bo obrobjen z dvema vijugastima pasoma iz cesarsko-žolte žide in imel napis „Gendarm.“

Slike cesarjeve in sina prestolonaslednika. Na prošnjo pokroviteljice vojnega oskrbstva v Avstriji in Ogrski, nadvojvodinje Cite, je Njegovo Veličanstvo dovolilo, da se smete uporabljati za vojno-oskrbovalne namene posebej v to svrhu napravljeni fotografiji Njegovega Veličanstva in sina nadvojvode prestolonaslednika, mladega Franca Jožeta Otona. Fotografijo je napravil dvorni fotograf, ces. svetnik Kosel. Pričakovati je, da postane ta slika med prebivalstvom kmalu splošno priljubljena in da jo bo smatralo vse prebivalstvo kot spomin na težke dni, ko je bil naš prevzvišeni vladar vzgled narodom. Vojno-pomožna pisarna notranjega ministrstva bo prodajala sliko povodom godovnega dne Njega Veličanstva, dne 4. oktobra kot okras za sobe s primernim okvirjem po 1 K, kakor tudi kot razglednice po 20 vin. Naročila na osrednjo vojno-pomožno pisarno na Dunaju, I. Hoher Markt, št. 5. Pri naročilu najmanj 25 slik ali 100 razglednic 20% popusta.

Mesto časnikov — kričaji. Iz Petrograda poročajo, da se vsled tega, ker je tiskarnam v Lublinu zmanjkalo papirja in ne morejo vsled tega več tiskati časnikov, vesti z raznih bojišč objavljajo ruskuemu občinstvu potem posebnih kričalcev, ki po mestu kričaje naznanjajo razne vesti. Se non e vera, e ben' trovata!

Kolera v Avstriji. Dne 30. septembra so se določili po poročilih notranjega ministrstva, ti-le slučaj: 3 slučaji na Dunaju, 1 slučaj v Brnu, 2 v Bieleki, 1 v Tišnu in 1 Biali. Vse oseb so prišle s severnega bojišča. — Na Ogrskem se je na novo pojavilo 10 slučajev, na deželi in v Budimpešti 24 slučajev kolere.

Izpitni na vseučiliščih. Naučni minister vitez Hussarek je izdal na vseučiliščih odlok glede olajšav pri prošnjah za polaganje izpitov od strani slušateljev onih vseučilišč, ki tačas še ne bodo otvorjena.

Dobra letina na Hrvaškem. Iz Zagreba se uradno poroča dne 29. septembra: Vlada je potrebno odredila, da se v celi deželi polje pravočasno obdelala. Pozimna setev je ponajveč že dovršena. Čespelj je letos na Hrvaškem in v Slavoniji izvanredno veliko. Povsod se sadje v veliki množini suši ter vkuhava. Skoraj po vseh krajih je bila letos dobra srednja žetev. Vinogradi kažejo vobče zelo dobro, otave je bilo izredno obilo ter se je ob suhem vremenu spravila. Živine je dosti, cena iste je primerna. Velika množina drobnice in prašičev je pripravljena za izvoz. Živeža za ljudstvo in klaje za živino je v obilici.

Ustanove za posle in zasebne uslužbenice. Okrajno glavarstvo v Mariboru objavlja sledeče: Bliža se čas, ko se bodo razdelile ustanove štajerske hranilnice v Gradcu za posle in druge zasebne uslužbenice, ki so ubogi, dela nezmožni in ki dokažejo dolgoletno zvesto službovanje na enem in istem službenem kraju. Prošnjam za podelitev te ustanove je podeliti službena spričevala (družinske knjižnice) in jih morajo glede službenega časa pri enem in istem gospodarju potrditi občinska predstojništva. Prošnje je semkaj poslati najkasneje do 10. oktobra t. l. Z ozirom na vsakoletno veliko število prosilcev za te ustanove, poslati je semkaj samo one prošnje prosilcev, ki so služili najmanj 25 let pri enem in istem delodajalcu, kar pa mora biti potrjeno s službenim izpričevalom.

Nerodov cvet v jeseni. V Veržeju je na nekem travniku sedaj koncem septembra neko nerodovo drevo (akacija) v najlepšem cvetu. Dopisnik je sam videl cvet.

Poljski begunci pri nas. Na Štajersko in pa Kranjsko ter druge dežele na jugu je prišlo več tisoč galiških beguncev, Poljakov, Rusinov in judov.

Sodna razprava proti morilec prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge, Prinčipu in tovarišem se zaključil meseca novembra z glavne razpravo, h kateri bo pripuščeno le po oblasti določeno število poslušalcev.

Začetek šolskega pouka v Mariboru. V Mariboru so večinoma vse šolske prostore uporabili in pripravili za vojaške bolnišnice. Radi tega se še ne more sedaj določiti začetek pouka v raznih šolah. Kakor hitro bo mogoče pričeti v kakem zavodu s poukom, bodo to ravnateljstva pravočasno objavila v listih.

Maribor. Milka Šmid, doma iz Podgorja, konforistinja v Rušah, je bila pri tukašnjem okrožnem sodišču obsojena na pet mesecev težke ječe radi žalitve člana cesarske hiše.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 25. septembra smo pokopali našega nepozabnega mladeniča F. Pečovnik, ki je bil dne 10. septembra kot vojak težko ranjen na bojišču v Galiciji. Franc Pečovnik je umrl dne 23. septembra v bolnišnici v mestu Arad na Ogrskem. Njegovi telesni ostanki so bili tam pokopani v vojaškem sprevodu, kakoršnega si zasluži vojak, kateri žrtvuje življenje za našo slavno Avstrijo. V duhu smo ga pa tudi tukaj spremljali z vsemi cerkvenimi obredi. Lepa nyla vsem za udeležbo, posebno pa preč. župniku za njihov ganljiv govor. Rajni slovenski junak pa naj sladko spava v tuji zemlji!

Sv. Lenart v Slov. gor. Piše se nam: Tukaj razširjena vest, da bi bil tudi g. učitelj From in njegova soproga v preiskovalnem zaporu, je neresnična.

Sv. Anton v Slov. gor. V sredo, dne 23. sept. smo spremljali k večnemu počitku posestnico Marijo Kukovec iz Brengove, ki je zapustila 5 nepreskrbljenih otročičev, njih oče pa je pri vojaki. Pokojni svetnična luč! — Na sedmini je nabral Matija Kukovec za Rudeči križ 3 K 4 vin.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Nagle smrti je umrl v nedeljo, dne 27. septembra, 71 let stari kmet iz Dragotincev, Janez Vrtnjak. Po sv. opravilu je šel v gostilno, kjer mu je košček mesa ostal v govtancu. Pribežal je še z žemljo v roki na cesto, kazal na svoj hrbet, pa pomoči ni bilo. Padel je in izdihnil.

Ljutomer. Na gališkem bojišču je bil ranjen in leži sedaj v eni izmed budimpeštanskih bolnišnic poročnik dr. Marko Stanjko, odvetnik v našem trgu.

Celje. Umrl je v Celju dne 29. septembra kapucinski provincijal P. Eduard Bervar. R. I. P.!

Zalec. Žalčani so bili iznenadeni dne 26. septembra zvečer. Na večer se je pripeljalo 8 vozov samih galiških ubežnikov, večinoma železniških uslužbencev, v trg. Tržani so ubožce prijazno sprejeli in jim odkazali bivališča.

Dramlje. Umrl je v graški bolnišnici naš učitelj Jakob Hrško.

Slovenjgradec. Voditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Slovenjgradcu, g. baron Neugebauer, nam je poslal obširen izkaz (II.) o darovih za avstrijski Rudeči križ iz okrajnega glavarstva Slovenjgradec. Izkaz priobčimo v eni prihodnjih številki.

Zadnja poročila.

Gradec, dne 2. oktobra. Naša armada je sedaj v Galiciji v tako ugodnem položaju, da ji lahko v slučaju potrebe pride hitro več nemških korov na pomoč. Avstrijske in nemške čete prodirajo ramo ob rami zoper Ruse.

Berolin, dne 1. oktobra. Nemška armada je s strojnimi puškami uničila 8000 Zmavov, ki jih je Francija poslala iz Afrike proti Nemcem.

Rim, dne 1. oktobra. Papežev državni tajnik Ferrata je obolel na slepiču.

Sofija, dne 1. oktobra. Srbski častniki so v Nišu streljali na Pašiča, ki se je peljal v avtomobilu. Pašič ni zadet. Častniki so pobegnili.

Rotterdam, dne 1. oktobra. Japonci so izgubili v dosedanjih napadih na nemške naselbine okrog Kiaučou-a 312 (mož in 9 vojaških zrakovlovov).

Rotterdam, dne 30. septembra. Belgijci so izpadli iz Antwerpna, a so bili krvavo odbiti od nemških čet.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANICA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880.

prodaja se vse pod lastno oeno.

Ustanovljeno 1880

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbi po najnižji ceni: Lampijone, konfeti, serpentine —

Papirnati krožniki, papirnate servijete dopisnice za šaljivo pošto.

Zalepke za šaljivo pošto

Karte za tombolo

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potreščinami na avstrijskem jugu, na debelo in drobno

Goricar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem

Pozor**Pozor**

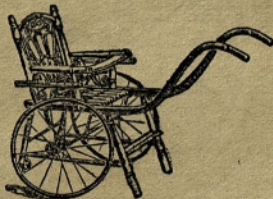
Najnovejši ter najcenejši aparati za kuhanje s špiritom. Patentovani z varstveno znamko „J W“ Mala poraba špirta, eksplozije in popravila popolnoma izključeno. Išejo se preprodajalci.

J. Vajda Ljubljana

Sv. Petra cesta 43/20.

Kuharica, ki je dobra gospodinja, se **takoj** sprejme v župnišču v Šmartnu pri Celju.**Velika izber****pletenin**lastnega trpežnega izdelka. Vozički za otroke, potovalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i. t. d. po najnižjih cenah, istotako **Brenabor vozove**. Popravila izvršujem točno in zelo poceni.**Izdelovatelj pletenin****A. PRAH**

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

**Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :****Celje, Narodni dom.****Franc Kolenc**

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.**Obleke**

iz modernega in najboljšega blaga v vsaki velikosti izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

Jakob Vezjak

krojaški mojster

v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotavljenih oblek.

**POZOR!****POZOR!****Najnovejše poročilo:**

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarič :: Maribor,**Gosposka ulica 5,**

da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi pray dobro:

Sukneno blago (stoil za moške in dečke.)
Novomodne volne za ženske in dekleta.
Najnovejša perilna blaga za obleke in bluze.
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Bago za postelje in ruho, brez živa in matrace.
Srajce izgotvijene vseh velikosti za moške in ženske.
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje**ZASTONJ**

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gosposka ul. D.

(Herreng. D.)

Veletrgovina s špecijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnika : Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Na debelo

Na drobno

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporočam svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.



+

Naznanjam v odsotnosti svojega moža, da je ljubi Bog vzel k sebi našega

Tugomera

v nežni starosti 6 mesev. Pokopan bode v petek dne 2. oktobra ob 2. uri popoldne.

Maribor dne 30. sept. 1914.

Ljudmila Pivkova.**Za poletje** priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, caje za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, veliko izber svilnenih robcev najnovejše vrste. Posebno pa priporočam veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimo — vse po jako nizki ceni. — Pričakujoč obilnega obiska se priporočam**M. E. ŠEPEC, Maribor**

Burgplatz šte. 2.

štev. 53644.)

i, tedaj najcenejši
vseh domačih živali,
žre.

jem se toplo priporoča. --
znamko. Z izvrstnim izpriče-
oda c.kr. poljedelske visoke
od c. kr. priv. preskuševal-
karnarjev na Dunaju IX 2.
kot izberno se obneslo in
ov, za okrepčanje udov itd.
re, za varnost vseh setev
živalskimi škodljivci. Bolj
lin. Patent štev. (188007).
em!

i Jičin (Neutitschein)

o Frano Krepek,
12/b.

tivo (dopisuje se slovensko.)

enice in aparati
havanje

ane kot najboljše,
višja odlikovanja.
ednih izdelkov!

na v zalogi

pi Celje

elanom, svetil-

Tesarji

se sprejmejo za
stalno delo. —
Vpraša se pri stav-
benemu mojstru
Nasimbeni, Gar-
tengasse 12 Mari-
bor.

**Dobro idoča ko-
vačija z upravo
vred,** se da v najem
dne 1. novembra t. l. pri
Sv. Magdaleni v Mariboru
Tržaška cesta štev. 26.
Ugled pri lastniku, ravno
tam, gostilna »Zur Stadt
Triest.«

**Izletnikom iz Mari-
bora** nudi izborna go-
stilna »Jägerheim« pri
Treh ribnikih v Kar-
čovini štev. 70 izborna
domača vina, vedno sveže
pivo, dobro domačo ku-
hinjo, sečnati vrt. Po-
strežba točna in solidna!

Učenec

dobrih starše vse sprej-
me takoj v trgovini z
mešanim blagom. Kje?,
pove upravništvo tega
lista. 106

Pohištvo

razpošilja na vse strani
trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in
posteljno blago.

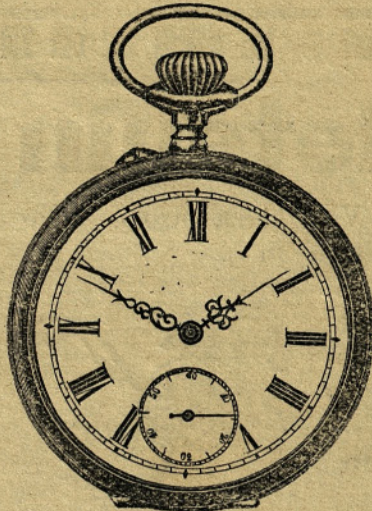
Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od
K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K.
Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice,
jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega,
bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in
iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo izkih ce-
nah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelk
za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.



Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Ljudska posojilnica v Mariboru

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
ilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

jajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po
5 1/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih
ti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema
denar.

jajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

ned Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knji-
žice od vsakega in jih
obrestuje po

4 1/2 %



otvarja tekoče račune, eskomptuje menice
in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskr-
buje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane
denarne posle po najkulantnejših pogojih.